

دوره ششم تقنینیه

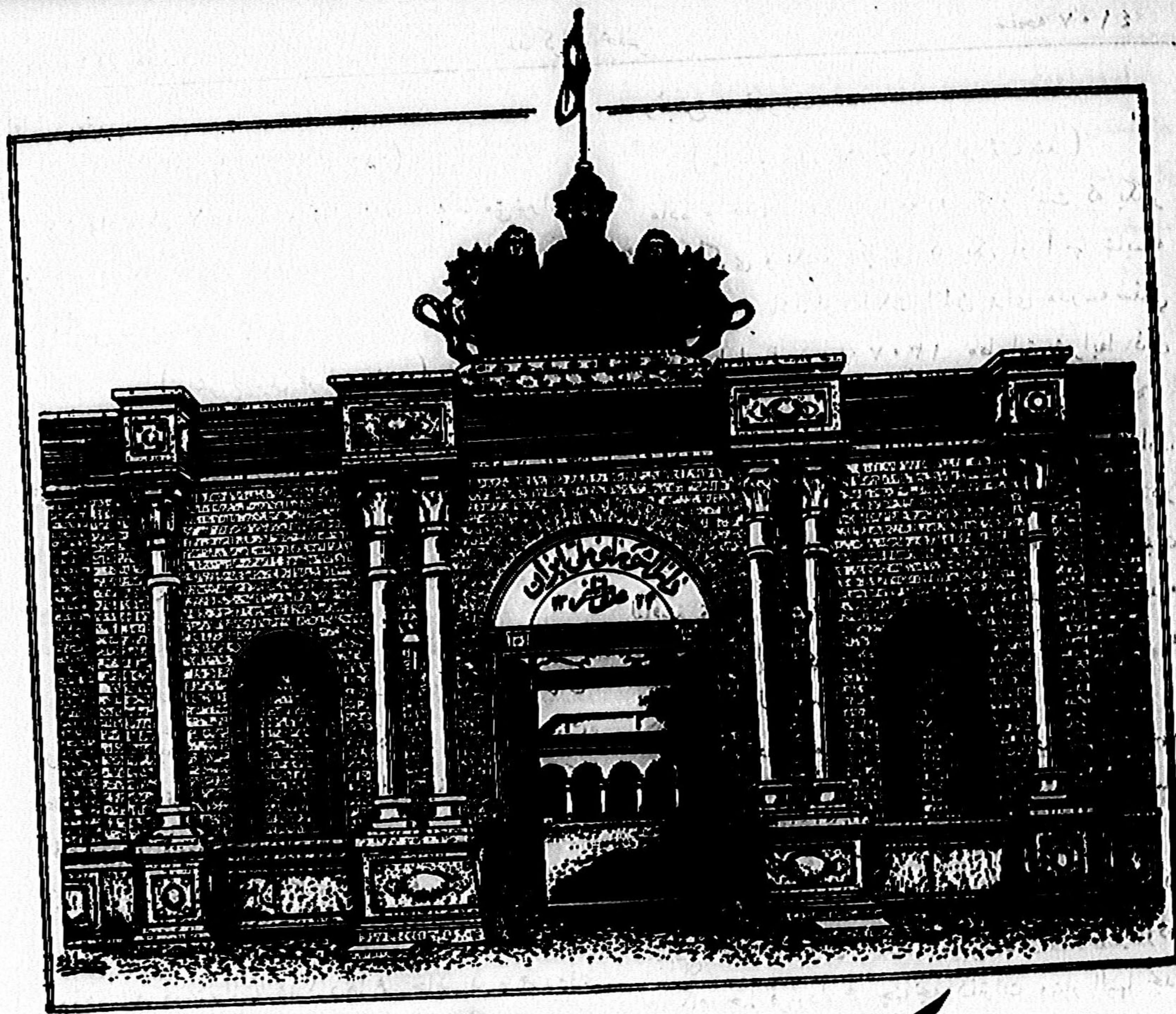
<p>جلسه ۲۳۲</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۹۷</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۶ شوال الحکم ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعه مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك دانش ایران سالانه ده تومان تاریخ « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت به لایحه استخدام دو نفر معلم آهنگری و نجاری از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس و تصویب فوریت و اصل لایحه	۴۱۰۷	۴۱۱۱
۲	مذاکره نسبت به لایحه اجازه نقشه برداری خطوط آهن به سندیکای مختلط از کپالیهای آلمانی و آمریکائی و تصویب فوریت و طرح آن	۴۱۱۱	۴۱۳۲
۳	اعلام اسامی اعضاء کمیسیونها	۴۱۳۲	۴۱۳۳
۴	قانون استخدام دو نفر معلم از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس	۴۱۳۳	

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت به لایحه استخدام دو نفر معلم آلمانی و نجاری از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس و تصویب فوریت و اصل لایحه	۴۱۰۷	۴۱۱۱
۲	مذاکره نسبت به لایحه اجازه نقشه برداری خطوط آهن به سندیکای غنای از کپالهای آلمانی و آمریکایی و تصویب فوریت و طرح آن	۴۱۱۱	۴۱۳۲
۳	اعلام اسامی اعضاء کپسیدورها	۴۱۳۲	۴۱۳۳
۴	قانون استخدام دو نفر معلم از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس	۴۱۳۳	

مذاکرات مجلس

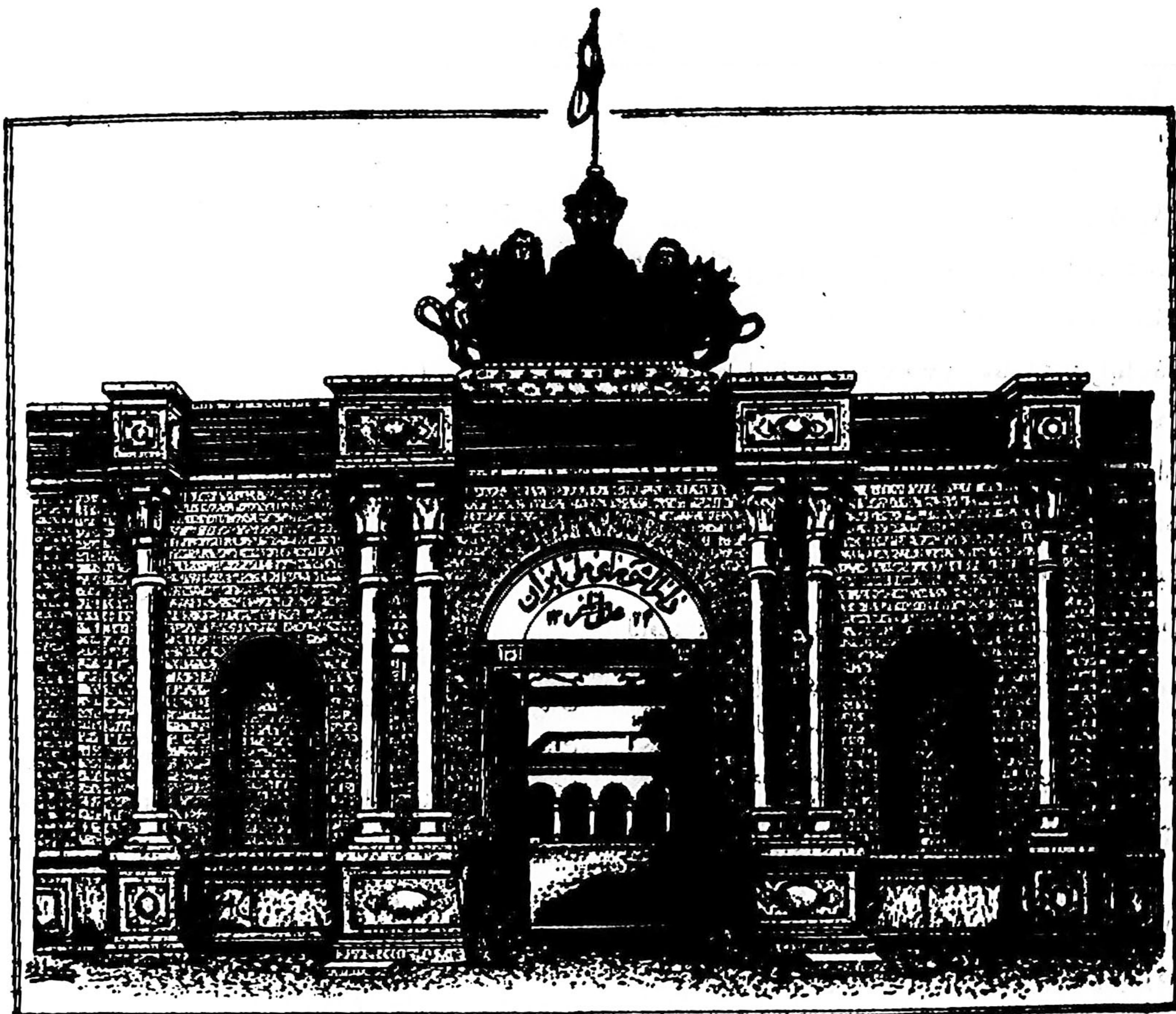
دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۶ شوال المکرم ۱۳۴۶

جلسه ۲۳۲

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست آقای
پیرلیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس بوم یکشنبه ۲۶ فروردین را آقای
دولت‌شاهی قرائت نمودند)

رئیس -- صورت مجلس ابراردی ندارد
(گفتند - خیر)
رئیس -- صورت مجلس تصویب شد. پیشنهاد آقای

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۶ شوال المکرم ۱۳۴۶

جلسه ۲۳۲

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست آقای
پیرلیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس بوم یکشنبه ۲۶ فروردین را آقای
دولنشاهی قرائت نمودند)

رئیس -- صورت مجلس ابرادی ندارد
(گفتند - خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد . پیشنهاد آقای

آقای سید یعقوب

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه راجع معلمان مدرسه صنعتی شیراز هر اول دستور گذارده شود

رئیس -- پیشنهاد جمعی از آقایان

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میبایم منتظری محمد رضا میرزا در درجه اول جزء دستور شود

(همه هم نمایندگان)

امای این پیشنهاد مربوط مجلس آتیه است

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این پیشنهادی که بنده عرض کردم تان میکنم نمایندگان محترم همگی در این باب بایک حسن نظری توجه فرمایند بکنفر از نمایندگان شیراز که آقای ضیاء باشند خیلی در این کار زحمت کشیدند و به انکاء روح مجلس که با کارهای معارفی همیشه موافقت میکردند است ایشان زخمائی کشیده اند و معلومی را هم آورده اند در شیراز و شاگردها هم حاضرند و هر روزی که این مسئله عقب بیفتد يك ضرری متوجه میشود این است که بنده تقاضا میکنم آقایان موافقت فرمایند مطرح شود
رئیس -- آقای زوار

زوار - هیچ دلیلی بنده را قانع نمیکند به اینکه هیچ امری مهمتر از مسائل صحتی در مملکت باشد شما میدانید که ما ناچه درجه محتاج به امور صحتیه هستیم حالا که نماینده محترم صحتیه هم حاضر هستند بنده تقاضا میکنم بالایحه که ایشان آورده اند آقایان موافقت فرمایند و این مسئله را تمام کنند بعد بکارهای دیگر بپردازند

رئیس -- آقایان اینکه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را تصویب میکنند قیام فرمایند
(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

(ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است که بکنفر معلمان انگلیسی و بکنفر تجاری که یکی از آنها شایسته استخدام است به نام ... باشد از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس از اول فروردین ۱۳۰۷ مطابق شرایط ذیل استخدام نماید

ا - مدت استخدام معلمان مذکور که از اول فروردین ۱۳۰۷ برای سه سال و سه ماه است و در صورتیکه بخوبی از عهده وظایف محوله برآمده اثبات لیاقت نمودند وزارت معارف مجاز خواهد بود استخدام مشارالیه را برای دو سال دیگر هم تمدید نماید که مجموعاً پنجسال و سه ماه بشود

ب - حقوق مدیر و معلم از قرار سالی دوهزار و چهار صد تومان حقوق معلم دیگر سالی یک هزار و هشتصد تومان است که با شرایط جاهایه دریافت خواهند داشت

ج - در موقع عزیمت بآلمان بهر يك از معلمان مذکور مبلغ سیصد تومان بعنوان خرج سفر داده میشود و هنگام ختم قرارداد هم چنانچه کفترات مشارالیه تجدید نکردند و بخوانند به آلمان مراجعت کنند بهر يك معادل مبلغ مزبور برای معادرت پرداخته خواهد شد

د - مستخدمین مذکور مالی بکسایه در ناپستان حق مرخصی یا استفاده از حقوق خواهند داشت و میتوانند با اجازه وزارت معارف پس از چند سال بکمرتبه از مجموع مرخصیهای خود فقط در موقع تعطیل ناپستان استفاده نمایند

ه - وزارت معارف اختیار دارد سایر شرایط استخدام معلمان مذکور را برطبق قانون ۲۳ فقره ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضا نماید

رئیس - مذاکرات راجع بقررت است . آقای بامداد بامداد - بنده موافقم
رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده آرزویم همین است که انشاء الله منحصصین فنی از هر قبیل برای مملکت بخواهیم استفاده نکنیم لکن چیزی که مرا بمخالفت وامیدارد این است که امانتخصص میخواهیم ولی استفاده از وجود اینها نمیکنیم
رئیس -- راجع به فوریت است .

فیروز آبادی - بله راجع به فوریت هم عرض میکنم لزومی ندارد که ما به فوریت این موضوع را طرح کنیم بنده عقیده ام این است که این موضوع برود در کمیسیون و در آنجا مذاکره شود بعد بیاید مجلس
رئیس -- آقای بامداد

بامداد - آقای فیروز آبادی اگر از مقدمات قضیه مسبوق بودند بنده خیال میکنم که خودشان هم موافقت میفرمودند زیرا نظرشان بر این است که خسارتی بر بودجه وارد نشود و فعلاً اگر چنانچه به فوریت رای داده نشود مخالف با نظریه آقای فیروز آبادی خواهد بود زیرا مدرسه گرفتار يك خسارت عمده میشود مدرسه افتتاح شده و شاگرد ها دعوت شده اند ماشینهایی که خواسته اند آمده است ولی معامی نیست که ماشینها را بکار بیندازد بنابر این ممکن است ماشینها زنك زنند و يك خسارت فوق العاده متوجه شود این است که بنده تقاضا میکنم آقایان هم موافقت فرمایند
فیروز آبادی - بنده هم موافقت میکنم

رئیس -- رای میکنم آقایان اینکه با فوریت قسم اول موافقت قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد . فوریت دوم مطرح است مخلفی ندارد
(گفتند خیر)

رئیس -- آقایان اینکه فوریت قسم دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد . خود ماده واحده مطرح است
آقای بامداد
بامداد - بنده موافقم
رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - بنده با نهایت موافقتی که دارم عرض میکنم که این لایحه فقط قسمتی از این مملکت را بهره مند میکند در صورتیکه در يك همچو لایحه جا دارد که در این موقع به آقایان نمایندگان فرس تبریک گفته شود که این موفقیت را حاصل کرده اند بنده غبطه میخورم از اینکه وزارت معارف خودش به این فکر نمی افتد که بهترین مؤسسات را برای این مملکت توسعه دهد بنده تصور میکنم که همه آقایان علاقه مند باشند و همیشه همگی در اینجا متفق علیه هستیم بر اینکه قام او باید اضافه شود و باید در اردبیل بودجه معارف کوشش کرد و با اینکه تمام هم ما و کوشش ما در اقلیمی است که راجع معارف است متأسفانه وزارت معارف هیچ فکرشان تجاوز نکرده است که يك چنین مؤسساتی هم مدارس اضافه شود که از نقطه نظر وضعیات مملکت و تربیت اهالی مملکت میبایستی يك حرفه شاگردان آموخته شود بنده تقاضا میکنم که آقای معاون وزارت معارف هم که تشریف دارند این قضیه را جداً در نظر بگیرند بلکه انشاء الله در هذمه السنه ۱۳۰۷ که بودجهها را تنظیم میکنند و بکمیسسیون میباید این مسئله را کاملاً مورد دقت قرار بدهند اگر در آذربایجان در يك شهری مثل تبریز بنا باشد چهار مدرسه باشد بقیه بنده باید یکیش را حذف کرد و يك چنین مدرسه صنعتی ایجاد کرد از این مدارس حقیقه جز اینکه مستخدم زیاد کنیم فایده دیگری برای ما نخواهد داشت بنده تصور میکنم تمام اهالی ولایات این عرض را که بنده میکنم تصدیق فرمایند و تشویق کنند و حاضر شوند که مخصوصاً يك مالیات جدیدی برای آنها وضع شود و يك چنین مؤسساتی در اکثر نقاط ولایات تأسیس شود و هیچ

کس از نقطه نظر پیدا کاری برای این عملی که می شود اجتناب نخواهد کرد بشرطی که این مسئله را خود وزارت معارف در نظر بگیرد بنده خیلی خوشوقتم که نمایندگان فارس توانستند که يك چنین موفقیتی را احراز کنند ولی عرض میکنم برای آذربایجان کرمان و بالاخره اغلب نقاط این مملکت این مسئله لازم است ما برای کرمان خراسان سایر نقاط این همه تقاضا کردیم نمائندگانی که يك مدرسه رنگ رزی تاسیس شود اگر تاسیس شده بود امروز مذاکره قالی جوهری به میان می آمد این مذاکراتی که ما میکنیم و توقعاتی که مردم میکنند برای این است که این ضررها ایجاد نشود بنده خواستم این قضیه را تذکر بدم که اگر این مسئله که اکثریت بلکه همه آقایان نمایندگان عقیده دارند وزارت معارف شدیداً در نظر بگیرند بنده که در کمیسیون بودجه عضویت دارم و بعد هم در مجلس هر اندازه که بشود در خیلی از قسمتهای بودجه ممکن است موافقت نکنم

رئیس -- آقای بامداد

بامداد - بنده این مبحث را فوق العاده اهمیت میدهم و مکرر میخواستم که این مسئله در مجلس مطرح شود ولی موقع مناسبی بدست نیامد موضوع این قبیل مدارس و اینکه در این مدارس يك اشخاصی تربیت شوند که بالاخره احتیاجات مردم را رفع کنند این يك موضوعی است که نه تنها ما بلکه تمام دنیا را مشغول کرده است و این مربوط بتاسیس مدارس صنعتی آنها نیست آقای خودشان بنده خیال میکنم يك آدم تحصیل کرده باشند و باید بدانند که میتد معارف مدخلیت دارد کیفیت تربیت در این موضوع مدخلیت دارد نه اینکه يك چنین مدرسه تاسیس شود و يك عده بروند در آن مدرسه رنگ رزی یا قالی بافی را یاد بگیرند آنوقت عشق اینکه بروند نوکر دولت بشوند از دماغ آنها خارج میشود چنانچه خود فرانسوی ها که دارای مدارس

اینها استفاده بشود این است که بنده عقیده ام این است که بیشتر میبایستی صحبت شود رئیس -- خوب مطلب را که فرمودید آقای روحی روحی - عرض میکنم در ضمن مخالفت با کفایت مذاکرات آقای مقصودشان را فرمودند ولی این اشکال وارد نیست بجهت اینکه ماشینها را آورده اند و بایستی آنها را سوار کنند و بکار بیندازند و شاگرد ها مشغول کار شوند و بهمین جهت مدتی وقت لازم خواهد داشت بنابر این اشکال نماینده محترم وارد نیست و هر قدر اینها زودتر بیایند بهتر است

رئیس -- آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- اکثریت است پیشنهاد آقای روحی

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که مدت معین در این قانون از ابتدای اردی بهشت معلوم شود

روحی - در لایحه نوشته شده است از ابتدای فروردین و ماه فروردین هم قریب به انقضاء است ما بکماه قانون را جلو وضع کنیم معنی ندارد بنده گمان میکنم از اول اردی بهشت باشد بهتر است

معاون وزارت معارف - اینکه از اول فروردین در این لایحه قید شده است نظر بر رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون بودجه ۱۳۰۴ است چون در آنجا نوشته شده است که هر شهریه که داده میشود باید معادل يك دوازدهم کلیه اعتباری که برای شهریه ها تصویب شده بوده باشد به این جهت از اول فروردین نوشته شده ولی البته از اول فروردین حقوق به اینها داده نمیشود و از روزیکه استخدام بعمل میآید حقوق داده میشود و البته بقیه جزء صرفه جوئی محسوب میشود که بمصرف همین مؤسسه خواهد رسید حالا مانعی

هم نخواهد داشت که از اول اردیبهشت باشد

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده بایبانات آقای معاون موافقم و برای اطلاع آقای روحی عرض میکنم که در کمیسیون بودجه صحبت شد که کلیه صرفه جوئی این مدرسه صرف توسعه خود این مدرسه میشود و این مقدمات برای احداث يك مدرسه فلاحی است که آهم انشاء الله زودی با همت اکثریت مجلس در شرف دایر کردن هستیم

رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده با ورقه

آقایانیکه موافقت ورقه سفید خواهند داد

(اخذ آراء بعمل آمد، ۹۲ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس -- عده حاضر ۹۷ با ۹۲ رای تصویب شد

اسامی رأی دهندگان - آقایان: شیروانی - محمودرضا

زعیم - بامداد - فرمند - خطیبی - صالحی لرستانی -

آقا سید یعقوب - امام جمعه امر - جوانشیر - مهدوی

باسائی - پور نيمور - حاج شیخ بیات - خوئی -

میرزا عبدالله خان وثوق - آية الله زاده خراسانی - آقا

علی زارع - جمشیدی - بحیبي خان زنکنه - دولتشاهی

آقا سید کاظم بزدي - نجومی - طاهری - دکتر مصدق

امیر اسدالله خان عامری - فیروز آبادی - ذوالقدر

سهراب خان ساکنیان - حقنویس - حشمتی - نقی سلیمان

ملک آرائی - محمد تقی خان اسعد - عهادی - کلایلی

نو بخت - بهبهانی - دادگر - معتمد التولیه - سلطان

محمد خان عامری - حاج میرزا مرتضی - دشتی - وزیري

امام جمعه شیراز - عدل - حیدری - فرشی - اعتبار

میرزا عبد الحسین - روحی - لبقوانی - ضیاء - آقا زاده

سبزواری - نظام مافی - مفتی - ثابت - کازروئی - بدر

ابلیخان - موقر - احتشامزاده - جلالی - عراقی - افشار

طباطبائی دیبا - مرضی قلیخان بیات - میرزا هاشم

آشتیانی - اسفندیاری - عباسمیرزا - حاج آقا حسین زنجانی

محقق - اسکندری - تقی زاده - میر نماز - غلامحسین

میرزا مسعود - دکتر لقمان - ابراهیمی - دکتر رفیع - خان امین - اسکندر خان مقدم - مولوی - معظمی - دیوان بیگی - فرمند - دکتر سنک - میرزا ابراهیم آشتیانی - نفقه الاسلامی - مدرس - محمد آخوند - اسدی - فیهمی - نفقه الاسلام بروجردی

تفیل - وزارت امور خارجه - چون باره اصلاحات در عهد نامه تجارنی بین ایران و هلستان شده است لایحه آرا تقدیم میکنم

معاون وزارت فوائد عامه - البته خاطر آقایان نمایندگان محترم مستحضر است که دولت در نظر دارد نقشه برداری قسمت بندر جز و اهواز را بطور مقاطعه و اگذار کند بکمپانیهای امریکائی و آلمانی لهذا این لایحه را بقید فوریت تقدیم میکنم

رئیس - چه فوریت؟

معاون فوائد عامه - يك فوریت چون لایحه بودجه است

رئیس - پیشنهاد آقای دولتشاهی

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه اراضی دراتی واقعه در کرمانشاهان جزو دستور شود

دولتشاهی - این يك ماده بیشتر نیست غالب آقایان هم در کمیسیون بودجه قدیم ملاحظه فرمودند نتیجه تصویب این لایحه این است که يك خرابیهائی که فعلا در آنجا شده مرمت میشود و خسارت از حیث آن خرابیها جبران میشود و يك ترتیبی است حقیقه که آنجا بحالت زیاده دان شده است و با تصویب این لایحه آنها هم رو بآبادی میرود این بود که خواستم استدعا کنم جزو دستور شود

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده تصور میکنم که اگر آقای دولتشاهی موافقت کنند که اول لایحه دولت مطرح شود بعد

پیشنهاد ایشان بهتر است و ما همه موافقیم با پیشنهاد ایشان و البته مسلم است که راه آهن مقدم است بر اینطور مسائل .

دولتشاهی - بنده موافقت میکنم بشرط اینکه آقایان هم بعد از این لایحه موافقت بفرمایند این موضوع جزء دستور شود

(لایحه مزبور بشرح ذیل قرائت شد)

۱ - دولت مجاز است که نقشه برداری مفصل خط راه آهن را که برطبق قانون چهارم اسفندماه ۱۳۰۵ معین شده است به سندیکای متشکله از کمپانی امریکا یولن و کمپانیهای آلمان فیلپ هولتسهاون - ویوایوس برگر و سمینس باواریون بطور مقاطعه واگذار نماید - شرایط فنی نقشه مزبور در کمترت منعقد بین دولت و سندیکای مزبوره معین خواهد شد

۲ - مخارج نقشه برداری مزبور نباید از هر کیلومتری از ۳۶۸ تومان تجاوز نماید و نقشه برداری مزبور باید مطابق شرایط معینه در کمترت بوده در تحت نظارت مهندسی که از طرف دولت معین میشوند بعمل آید

۳ - دولت مجاز است پس از اتمام نقشه برداری قسمتهای مختلفه راه و بانام آن ساختمان قسمتهای نقشه برداری شده مزبور و بانام راه را بترتیب مناقصه بمقاطععه واگذار نموده و باخود متصدی آن شود سندیکای مذکوره در ماده ۱ در صورت تساوی شرایط مناقصه حق تقدم خواهد داشت بعلاوه دولت میتواند قبل از اقدام بمناقصه برای اینکه نمونه هائی برای ساختمان راه آهن ایران تهیه نموده و مظنه از مخارج آن بدست آورد بعنوان امتحان ساختمان قسمت معین راه را که از صد و پنجاه کیلومتر تجاوز نکنند از هر دو طرف به سندیکای مذکور واگذار نماید .

۴ - دولت مجاز است که از عایدات انحصار قند و شکر و چای مخارج نقشه برداری و ساختمان راه آهن و نظارت در آن را نادیده نماید

۵ - کلیه مواد قوانین مصوبه ۲۰ بهمن ۱۳۰۴ و ۴ اسفند ۱۳۰۵ که با این قانون مغایرت داشته باشند ملغی است

۶ - وزیرین فوائد عامه و مالیه مأمور اجرای این قانون میباشند

رئیس - فوریت قسم اول مطرح است . آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده هم موافقم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - موافقم

رئیس - آقای بیات

بیات - موافقم

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - موافقم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی موافقم

رئیس - آقای نفقه الاسلامی

نفقه الاسلامی - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای بروجردی

بروجردی - موافقم

رئیس - آقای بامداد

بامداد - مخالفم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - صورتهای مجلس اگر از نظر

آقایان بگذرد استدعا میکنم که صورت مجلسهای گذشته را بیاورند و آقایان ملاحظه بفرمایند که بنده عرض کردم که دولت خوب است این امتحان را سر این پول نکند که تجربه کند يك پولی که با هزار فلاکت و بدبختی جمع آوری شده و برای يك امر مهمی تخصیص داده شده بعنوان ماده واحده و بقید فوریت ما داریم تصویب میکنیم و هی بی در پی داریم رای میدهیم نتیجه چه میشود؟ بنده که کاملاً اطلاع ندارم صورت تفصیلی هم که در کمیسیون قدیم زیاده است اگر در کمیسیون بودجه جدید آمده باشد بنده نمیدانم از خارج شنیده ام که قریب هفتصد هزار تومان پول دور ریخته شده است این پول دور ریخته نشده است مگر بواسطه همین ماده واحده هائی که ما در تحت فوریت رای میدهیم ما هم که میخواهیم يك قدیمی بر داریم دولت هم يك اظهار حرارتی در قدم بر داشتن میکنند که از تمام حرارتهای بیشتر است بنده هم با اکثریت موافقم گاهی که مخالفت میکنم والله قسم از نقطه نظر مخالفت با دولت نیست بلکه این صورتهائی است که يك دفعه در میآید که ما شنیده ایم بعضی میگویند هفتصد و پنجاه هزار تومان بعضی میگویند پانصد هزار تومان دور ریخته شده است ما پول داریم اما فقر عمومی هم داریم حالا ما چهار پنج ماده بقید فوریت آورده اند آنها مواد بقرنج مبهم که بنده هیچ نمیفهمم در خود هیئت وزراء بعد از يك ماه دو ماه مطالعه میفهمند ولی بنده نمیفهمم نمیتوانم اظهار اعلم العالمائی بکنم دروغ هم نمیگویم پس عقیده ام این است که این مسئله باید برود در کمیسیونهای مربوطه و مطالعه بشود و در تحت شور در بیاید در کمیسیون ها تمام نظریات گفته شود دلیل اینکه مملکت شوروی و مملکت مشروطه کارش پیش میرود چه چیز است؟ دلیلش این است که در تحت شور و مذاقه واقع میشود چنانچه در عبارت بعضی از دول هست که از اصطکاک بیانات برق حقیقت بیرون میآید پس وقتی که این موضوع جریان خودش را طی میکند مسائل زیر و رو میشود جل و نصفیه میشود بکمترتیه

دیگر هم عرض کردم در مملکت آلمان که این همه مقدمند در مشروطیت و شاید شصت سال از ما جلو هستند لوابحشان سه شوری میکنند. این لوابحی که باین مهمی و معظمی است و این پولیکه ما با یک وضعی آمده ایم و جمع آوری کرده ایم و چه زحماتی کشیده ایم آمدن در تحت ماده واحده هفتصد و پنجاه هزار تومان رفت حالا هم باین عنوان پول این ملت بد بخت که با هزار زحمت تهیه شده از بین میرود در دوره هفتم سلامتی خلفای ما می آیند و می بینند که نازه باید یک مالیات دیگری وضع کنند برای نقشه کشی اینست که بنده جدا استدعا میکنم از نمایندگان محترم که فوریت رای ندهند بگذارند این مسئله رود در کمیسیون و مطرح شود بعد بر گردد در مجلس از این جهت این عرایض را کردم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - وقتی که آقای آسید بمقرب اجازه خواستند بنده مخصوصاً قام برداشتم که یاد داشت کنم که دلالتشان راجع بمخالفت چیست بعد چیزی نفهمیدم . . .

آقا سید بمقرب - ملت فهمیدند . . .

دشتی - دلیل محکمی که آوردند این بود که بواسطه نقضای فوریتی که در اواخ شده است ما ضرر کرده ایم بنده تصور میکنم این برعکس است اولین لایحه که دولت آورد مخصوصاً در ضمن لایحه طوری نوشته شده بود که راه آهن را بطور مقطعه به کمپانیهای خارجی بدهد مخصوصاً در این مجلس پیشنهادانی شد و بواسطه پیشنهادات و کلا دست و پای دولت را بستند که نتواند بکمپانیهای خارجی بدهد دیگر اینکه اگر چنانچه کمیسیون های شما از متخصصین راه آهن تشکیل میشد این حرف شما صحیح بود برای اینکه شما اگر در کمیسیون فواید عامه و کمیسیون خارجه بفرستید مگر متخصصین فنی در آنجا نشسته اند که بتوانند قضیه را کاملاً تحت مطالعه در بیاورند فقط در این جا یک نقطه نظر است و آن اعتمادی است که اکثریت مجلس بدولت دارد دولت آمده

این لایحه بیشتر دقت بشود که یک سوابق تلخیص و یک خسارات زیادی که بر ما متوجه شده آنها را هم از نقطه نظر نمایندگی به بینیم که حقیقه چقدر بوده این متخصصین که آورده اند البته اینها را که نمیتوانند جواب بدهند قرار دادی در این باب کرده اند ؟ فکری کرده اند ؟ بالاخره آیا آب عملیاتی که شما در سابق کرده اید از آب عملیات استفاده میشود ؟ اینها را اجازه بفرمایید یک روز برود در یک کمیسیونی و یک فوری مبادله نظر بشود بعد بیاید در اینجا و تصویب شود معادن وزارت فواید عامه - چون فوریت لایحه مطرح است البته بنده میخواهم در جزئیات لایحه توضیحانی را که آقای بامداد خواستند بدم ولی تمام این اقدامات بنده و وقتی که لایحه مطرح شد تمام این قسمتها عرض خواهم رسید که وضعیت مهندسی چه خواهد بود و کورهائی که نا حالا کرده ایم چه ترتیبی خواهد شد تمام اینها را در ضمن اینکه این لایحه مطرح شد به عرض آقایان خواهم رساند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای میکنیم فوریت قسم اول آقایان بیکه با فوریت قسم اول موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. فوریت دوم مطرح است آقایان سید بمقرب

آقا سید بمقرب - بنده آقای دشتی را بکنفر از محررین زردست و شخص عالمی میدانم ولی گوش بحرف نمیدهند و این جوابها را میدهند اگر عرایض بنده را تحت نظری گرفتند ملاحظه میفرمودند که بنده باین بی منطقی عرض نکردم بشما نسبت نمیدم. شما روزنامه نویس هستید. بنده بخودم نسبت میدم. عرض کردم مملکت شوروی و مجلس که شریک است با دولت در سیاست و مخارج مملکت و در تمام چیزها بایستی همانطور بیکه طرف بیکاه برش میکنند تا اینکه شور در لوابح میکند

همینطور هم نظامنامه و قانون با حق داده است که ما هم مطالعه کنیم اگر لوابح سابق بطور فوریت نیامده بود و رفته بود در کمیسیونها و در تحت شور واقع شده بود و نظریات نمایندگان تشخیص داده شده بود غالب این ضرر هائی که ما گرفتار شده ایم بر ما متوجه نمیشد. و دامنگیر ما نمیشد اگر هم ضرر دامنگیر میشد میکفتم خوب چه کنیم ما قصور داریم ولی تقصیر نکرده ایم ما طریق خودمان را مشی کرده ایم ولی الان وقتی در مقام تحقیق برائیم این ایراد بنده صحیح است و وارد است عرض میکنم آقایان : اگر این لوابح بطور فوریت نیامده بود و بطور عادی آمده بود در کمیسیونها سیر کرده بود اینطور زبان بنده دراز نبود که بگویم آقا این جور که شما کردید بواسطه فوریت بود. هیچ دلیلی هم جناب عالی ندارید. اگر رفته بود بکمیسیونها و در آنجا صحبت شده بود میکفتم فلان اقدامی را که شما برای متخصص کرده اید فلان ضرر را دارد ولی حالا چون موقع نیست بنده نمیتوانم داخل در جزئیاتش بشوم اما اگر بآن ترتیب آمده بود بنده این ایراد را میکردم و دولت هم دستش باز بود راهش باز بود و میتوانست یک چاره جورئی بکند که بکمتره هفتصد هزار تومان یا کمتر یا بیشتر دور ریخته نبود. این ناشی از چیست بنده عرض میکنم این از فوریت است. حضرتعالی چه دلیلی بیان کردید بر بطلان این حرف ؟ میفرمائید شوروی. معنای شوروی چیست ؟ معنایش این است که فوراً بیاورند در مجلس و فوراً هم رای بدهند ؟ یعنی و بین الله ما در کدام قاموس پیدا کنیم که لوابحی که در تحت فوریت آمده است فوراً اکثریت بگوید مذاکره کافی است و فوراً هم رای بدهند. این شور است ؟ معنای شور را به بینیم در یک قاموس چیست. در قاموس عربی فرانسسه ترکی به بینید این معنای شور است ؟ من معنای این شور را نفهمیدم. معنای شور طرح مسائل است بین جماعتی که آن جماعت ادله خودشان را بیابند کنند. این دو

مسئله . مسئله دیگر شما میفرمایید دولت لایحه خودش را به مجلس آورد اولی مجلس دست و پای دولت را بست خدا نکند هیچوقت مجلس دست و پای دولت را ببندد و اگر آن میبکند شما که همکار محترم ما هستید تقصیر را گردن مجلس بگذارید . دولت رفته است مقصد هزار تومان را دور ریخته است مجلس کرده است ۱۲ من خیلی ناسف دارم . مجلس داخل عمل بوده است . عمل که در دست مجلس نیست . رأی در دست مجلس است . دولت با امور اجراء است . مجلس یکی ضرر بدوالت زده است ؟ این چه سابقه است برای ما میگذارد ؟ ۱۲ من نمیخواهم بگویم دولت خیالت کرده است بنده . عقیده ندارم باین که این دولت خیانت کرده است . بنده میگویم همین جور که آنها در مدارس عالیہ تحصیل نکرده اند ما هم همینطور یعنی همه با هم دیگر همدرس هستیم باید با هم مشورت کنیم لکن ما مور اجرا اینها هستند هر جور میخواهند مجلس با آنها مساعدت میکرد عرض کردم موقع نیست که صورت مجلس ها را بیاوریم بنده همان وقت گفتم همین آقای شبروان هم بیان کردند گفتم دولت امتحانش را در این پول نکند که امروز تقصیر را برگردن ما بیندازد . با پس فردا باز دو مرتبه آقای دشتی با آن بند طولانی که در بیان و قلم دارند تقصیر را برگردن مجلس بیندازند با اینکه آقای معاون فرمودند که وقتی داخل در مواد شدیم ادله را بنده ذکر میکنم ولی بنده عرض میکنم این فایده ندارد . همین ادله را در کمیسیون ذکر کنید . میفرمایند در مجلس بگوئید . بنده عرض میکنم پیشنهادها در مجلس پیش نمیرود . بعلمت اینکه وقتی که اکثریت تعیین کرد که مسئله را قطع کنند و بگذرانند دیگر در مجلس هر پیشنهادی بشود چون آن تصمیم مقدس است پیشنهادها نمیگذرد . بخلاف اینکه در کمیسیون اعضا محترم کمیسیون و اکثریتی که در کمیسیونهاست تصمیمشان قطعی نیست . در پیشنهادها بحث میشود و میگویند در کمیسیون فلان پیشنهاد قابل توجه شده است

همان رفتن در کمیسیون يك نصیبانی را که از روی يك حرارتی پیدا شده است متنازل میکند و آنوقت مادچار يك همچو ضرر محسوس بینی که عمل کرده ایم میشود باز هم در صورت با آن ادله که ذکر کردید بنده مخالفم رئیس - آقای عراقی
عراقی - کمان میبکند نماینده محترم در ضمن مخالفت هائی که راجع بقوریت کردند داخل اصل ماهیت موضوع شدند و يك قسمتی فرمودند که چند هزار تومان ضرر متوجهان میشود بنده تصور میکنم که اگر این لایحه امروز تصویب نشود ضرر متوجه ما میشود . برای اینکه خود آقایان تصدیق میکنند که امروز روزی است که ما داخل صحبت راه آهن شده ایم . این عملیاتیکه این چند وقت داشتیم تصدیق دارید که خسارت بوده چیزی که میتوانیم بگوئیم داخل عملیات شده اند قضیه امروز است که آوردن لایحه و دادن باین گدالیها است . بنا بر این تصور میکنم ممکن است آقایان پیشنهاد ایشان را بدهند و مطرح شود و همطور که میفرمایند اکثریت در این پیشنهاد غور کرده اند و پیشنهادهائی هم که داده میشود آنهائی که قابل قبول است البته قبول خواهد شد هر چه هم قابل قبول نباشد جوابش داده میشود و بطور مشورت این مسئله تمام میشود . ولی رفتن بکمیسیون نتیجه اش این میشود که همان چند نفر اعضاء کمیسیون مربوطه نگاه میکنند بعد بر میگردند و غالباً اعضا هر کمیسیونی با اکثریت مجلس است که در آنجا عضویت دارند و اکثریت هم در این قسمت دقت کرده مطالعه کرده از اینجهت است که حاضر می شود رأی بدهد پس این دیگر چیزی نیست که ما بفرستیم به کمیسیون .
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده عقیده ام این است که نباید امور مجلس را بقوریت بگذرانیم ما امروز که این

لایحه را بگذرانیم فردا خط آهن تأسیس میشود ۱۲ بنده معتمد که باید برود بکمیسیون و نحت شور و مطالعه واقع شود آنوقت بیاید به مجلس ...
رئیس - راجع بکفایت مذاکرات بفرمائید
فیروز آبادی - بله عرض من راجع بکفایت مذاکرات است باید هر کس عقیده خودش را بگوید که مثل سابق نشود که تازه امروز ملتفت شده ایم از مال مردم بنده عقیده ام این است که باید برود بکمیسیون و در آنجا مطالعه و مذاکره شود که مثل سابق نشود
رئیس - آقای احتشامزاده
احتشامزاده - اگر اصل خود لایحه مطرح بود البته جا داشت که بیشتر در اطراف موضوع حرف زده شود ولی همین قدر که دلایل فوریت از طرف موافقین گفته شود و از طرف مخالفین دلایل عدم لزومش گفته شود بنظر بنده برای فوریت کافی است لهذا تقاضا میکنم نماینده محترم هم بقوریت رای بدهند بعد داخل موضوع میخوانند صحبت کنند بکنند
رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . رای گرفته میشود بقوریت
قسم دوم آقایانی که فوریت قسم دوم را تصویب میکنند تمام فرمایند
اکثر بر خاستند
رئیس - تصویب شد مذاکرات راجع بکلیات است
بکلیات مخالفی نیست ؟
آقا سید یعقوب - بنده مخالفم
رئیس - بفرمائید
آقا سید یعقوب - يك مسئله را آقای احتشامزاده فرمودند که صحبت که واقع شد و دلیل بقوریتش ذکر شد دیگر نباید که فلان نمیشد مخالفت کند

و بنده دیگر نمیتوانم وارد چیزی بشوم . فلان شخص رفت ادعای خلافت کرد گفتند بچه دلیل ؟ شمشیرش را کشید گفت این دلیل من است همان فوراً جواب دادند به اقلیتی که در مقام بحث مسئله است نه در مقام تنقید ارادی کافی است . خدا گواه و شاهد است که تنقید من غرض خصوصی نیست مقصود من فهم مسئله است و از این جهت است که مخالفت میکنم شما بلند بشوید موافقت کنید . بنده عرابضم را میبکند شما هم يك جوابهائی بدهید شاید در این بین حقیقتی که مخفی است بیرون بیاید . نه اینکه بنده يك وکیلی باشم که در مقام عناد و لجاج است به اکثریت یا نسبت بلا لایحه دولت باشم این مقدمه بود برای اینکه اکثریت محترم بطور شور ابراد بکنند نسبت باین لایحه عرض میکنم این لایحه را که دولت آورده است بر سبیل اجمال است و چنانچه نماینده محترم آقای نامداد اظهار کردند فقط منشی محترم خواندند و بنده هیچ نفهمیدم دو مرتبه هم لا اقل خوانده نشد و این لایحه را بر سبیل کلیت در روز پنجای هم دیدیم که دولت خیال دارد این را بدو کپانی بدهد يك کپالی آلمانی و يك امریکائی . مسئله که از الف تا (باء) آن بر من مجهول است من چه چیز را رای بدم ؟ آقایان اکثریت رحم بخدا بکنید (خنده نمایندگان) پس این را اقلانین بکنید که لا اقل آنهائی که در فرا کمیسیون نشسته اند مستحضر شوند . ما الان می آیم هر چه پول جمع کرده ایم میدهیم بدهیم بدست این کپانی آخر من هم مثل شما حق دارم . این لایحه را ژانینی کنید یا بدهید بنده خودم استنساخ کنم این لایحه چه جور است ؟ هر کیلومتری سیصد و شصت و هشت تومان هر کیلومتری يك فرسخ است ...
بعضی از نمایندگان - شش کیلومتر
آقا سید یعقوب - شش کیلومتر يك فرسخ است ؟ بنده در نظر دارم سابق هم در این جا نقشه بر داری کرده اند

در دوره های قدیم از قصر شیرین تا طهران نقشه برقاری کردند خرجش را با این مقایسه کنید به بینید خیلی کمتر است آن صورتی را که در کبسون بود چه آوردند و نشان دادند خرجش خیلی کمتر بود. این چه طور کمترانی است؟ این چه نفی دارد؟ همه چیزش بر من محمول است اقلای مساعدت کنید باین اندازه که تنفس داده شود این طبع شود که ما نگاه کنیم که چیزی بفهمیم

رئیس - آقای کازونی

کازونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده خیلی متأسفم که غالباً بعد از آقای آقا سید بعقوبت مجبور صحبت کنم و ایشان هم صریح بنده را يك نحوه بی ارادگی نسبت بخودشان تصور میکنند در حالیکه بنده نهایت ارادت را نسبت به ایشان دارم. بهمان دلیلی که فرمودید با قصر شیرین نقشه برداری کردند آن دو سبب هزار لیره بود که ادعا میکنند...

(همه هم نمایندگان)

جمعی از نمایندگان - بی ربط ادعا میکنند. حق ندارند.

دشتی - خوب ادعا میکنند (همه هم نمایندگان) این قدر زود نباید بود بنده میگویم ادعا میکنند:

بعضی از نمایندگان - (با همه هم) این چه حرفی است؟ هر چیز را که این جا نباید گفت.

دشتی - عرض میکنم تمام مخارج نقشه کشی را که دولت تخمین کرده است در حدود شصصد هزار تومان است و این نقشه که میخواهند برای راه آهن نقشه است که تمام جزئیات را نشان میدهد و زمینه مناقصه کشیدن خط آهن است و چون آقای معاون میخواهند توضیحات فنی را بدهند از این جهت بنده باقی صراحت را میگذارم که ایشان تکمیل نمایند.

معاون وزارت فوائد عامه - البته فرمایشات آقای

دارند مذاکره میکند چه با خود کمپانیها و چه با سایر کمپانیها. نماینده شان آمده است فرانسه ها آلمان ها آمریکاها نماینده هایشان آمده است و پیشنهاد ایشان را داده اند. تمام مهندسین ساختمانی آمده اند در طهران و با آنها مشاوره شده است. باضافه مهندسین ایرانی و آمریکائی که داریم در اینجا با آنها هم مذاکره و مباحثه شده است و الان چند روز است کمیسیون منعقد است و دارند با این کمپانیها چانه میزنند. همچو نبود که شما خیال کنید اینها حاضر میشوند که بسبب و شصت و هشت تومان این کار را بکنند. در ترکیه هر کیلومترش را هشتصد لیره عثمانی بهشان می دهند که ما حساب کرده ایم چهار صد تومان ما میشود و با این ها بقدری چانه زده ایم تا باین جا رسانده ایم و آن ها به این اعتماد تخفیف داده اند که بتوانند در آتیه شرکت کنند در ساختمان این راه. هیچ تصور نفرمائید که این کمپانی ها با سایرین برای این مبلغ می آیند اینکار را بکنند خیر. برای اینست که آنها میخواهند شرکت کنند در مناقصه و میخواهند هر چه زود تر این راه ساخته شود و الا يك کمپانی بزرگ آلمانی اگر میداشت معامله شصصد هزار تومان است اصلاً نمایندگی اش را نمیفرستاد. آنها بامید این هستند که يك معامله صد ملیونی است و از این لحاظ حاضر شده اند و نمایندگی شان را بایران فرستاده اند و قبول کرده اند که در اینکار شرکت کنند و ما هم تمام وعده که بانها می دهیم همین است که وقتی نقشه تمام شد راه آهن را به مناقصه میگذاریم و شما که اینکار را میکنید ما يك ایسوی می خواهیم داد یعنی اگر شرایطی که شما دارید با شرایط سایر کمپانیها مساوی شد شما حق تقدم می دهید اینها از این نقطه نظر است که حاضر شده اند و الا حاضر نمیشدند. زیرا اینها بابتی فوراً تمام وسایلی را که دارند بکار بیندازند برای تمام همچو کار مهمی تا در مدت ۱۸ ماه خانه پیدا کنند پس معلوم شد که نه

نظر دولت و نه نظر کمپانی باین قسمت نقشه بر داری نیست. مقصود این است که برسیم بان منظوری که همه ما ها شرکت داریم. خود حضرتعالی پیش از همه شرکت دارید و میخواهیم هر چه زودتر این پول از بانک گرفته شود و خط آهن کشیده شود...

بامداد - قسمت منحصصین فعلی چه میشود؟

معاون وزارت فوائد عامه - بنا بر این هر چه فکر کردیم بهترین راهی که بنظر همه رسیده این بوده که این کمپانیها را بیاوریم در این کار شرکت بدهیم بدهیم البته میگذاریم مناقصه و اگر شرایط این کمپانیها با شرایط سایرین مساوی شد البته اخلاقاً باید ما يك حق تقدمی برای آنها قائل شویم. اینها پنج شش تا کمپانی بزرگی هستند که امروز در دنیا معروفند و بعضی آنها يك قسمت راه آهن ترکیه را رفته اند تقریباً به شصت میلیون لیره ترکی کشیده اند این چند کمپانی مهم که آمده اند اینجا و سندیکا تشکیل داده اند برای اینمبلغ نیست بلکه برای هفتاد میلیون شصت میلیون است با هر چه که مطابق نقشه معین خواهد شد که در آتیه شرکت کنند. پس امروز يك کار خیلی مهمی نیست. نقشه برداری است که ملاحظه میفرمائید و همانطور که عرض کردم این نقشه باید تحت نظارت و تقطیس دولت تعقیب شود. البته اینها يك دستوری دارند که بروند و مطابق دستوری که دولت می دهد این کار را انجام بدهند. مثلاً دولت می گوید من می خواهم اینجا اینطور باشد این دوری که باید بزند این نحو باشد یا پل این طور باشد تمام شرایطش را دولت معین میکند و میدهد بکمپانی. آنوقت کمپانی مطابق آن شرایط باید نقشه کامل راه آهن را تهیه کند و بیاورد بدهد بدولت پس از این که آن نقشه را بامداد بوقت ما آن نقشه را میگذاریم بمعرض مناقصه و تمام دنیا البته شرکت خواهند کرد این است که از قرار هر کیلومترش سیصد و شصت و هشت تومان با این کمپانی

قرار داده ایم و قرار داد کرده ایم که هجده ماهه این کار را بکنند ولی خودشان قول داده اند و عهد کرده اند که بلکه در کمتر از این مدت هم تمام کنند ولی سایر کمپانیها را هر چه کردیم با بنامشان حاضر شدند مثلاً فرانسه ها بیست و چهار ماه میبگفتند ولی اینها يك قول رسمی داده اند در این کنفرانس که تمام جدیدت و سعی و کوشش خودشان را بکنند که این نقشه را در ظرف یکسال و سه ماه یکسال و چهار ماه تمام کنند ولی کنفرانس ما در روی ۱۸ ماه است دیگر برای اینکه این کار ناخبر نشود از دو طرف خودمان ساختمان کرده ایم يك قسمت را هم آنها باید تعقیب کنند ساختمان هائی که ما شروع کرده ایم آن قسمتی که نیمه کار است آنها را خودمان تمام خواهیم کرد. يك قسمت هم هست که تقریباً هر طرفی صد و پنجاه کیلومتر اراضی مسطح است تا میرسد بدانته کوه آنجا را واگذار میکنیم باین کمپانیها که بخرج دولت ساختمان کنند که بتوانند در ضمن آن صورت و آن پیشنهادی که میدهند واقعاً يك تقویم قطعی از قیمت اراضی مسطح و قیمت کوهستانی بدهند البته قسمت کوهستانی هم بقدر که برسد جاده بقسمت کوهستانی که بتواند ماشین های آنها وارد بشود و يك کیلومتر هم کار کرده باشند همان جا خانه پیدا میکنند و برای اینکه قیمت قطعی ساختمان در اراضی مسطح و کوهستانی معلوم شود این قسمت از دو طرف بانها واگذار شده که بحساب دولت ساختمان کنند که هم خود آنها بتوانند يك مظنه قطعی پیدا بکنند و هم دولت بفهمد اما آمدیم راجع به مهندسی که ما داریم آنها عده شان زیاد نیست. آن سی و چهار نفری را که آوردیم به مجلس و لایحه اش اینجا تصویب شد ما نتوانستیم آنها را از هیچیک از مالک بیاوریم.

آقا سید یعقوب - الحمدلله

معاون وزارت فواید عامه - آن متخصصین که ایامده اند

که دولت نسبت با آنها تقبلاتی داشته باشد يك عده محدودی میباشد که با خود کمتر بلند آمده اند و ما آنها را هم لازم داریم برای قسمت ساختمانی که خودمان میکنیم. بعلاوه يك مهندس دیگر هم مثل مهندس رسینسکی که در قسمت طرق و شوارع خوزستان بود مجبور شدیم او را هم از آنجا بخواهیم که بتواند با ما يك کمک فکری بکند پس در اینجا از حیث مامورین خارجی هم برای ما اشکالی نیست. مامورین داخلی را هم هر کدام را لازم داریم نگاه میداریم و هر کدام لازم نبود خارج میکنیم و با خود آن کمپانی هم مذاکره کردیم که هر چه از این مستخدمین را آنها لازم دارند نزد خودشان ببرند. اما در قسمت پوهائی که تا حالا خرج شده تقریباً با صد و چوبی (کریا چهل هزار تومان بالا) خرج شده که بنده گفتیم صورت آن را بیاورند و بعرض آقایان می رسد که تقریباً صد و نود هزار تومان آن برای نقشه برداری مصرف شده و مقداری هم ساختمان شده و ساختمانها هم در سه قسمت است. نزدیک طهران بوده. در قسمت اهواز بوده. در قسمت بندر جزیره و این ساختمانها هم صورت دارد و همین است و گویا قریب شصت یا هفتاد کیلومتر ساختمانش تمام شده یعنی خاک ریزیش تمام شده و باید حالا پلهاش را بسازند سنگ ریزیش را هم می کنند بعد هر وقت ریل رسد روی زمین می اندازند و دائر میشود و بقیه آن قسمت که ناقص است بتوسط همین متخصصینی که داریم تمام می کنیم و آن هم در حدود صد کیلومتر است حالا البته کاری را که کمپانی می کنند برای اینکه يك تجربیاتی برای خودش پیدا کند هر قدر بتواند صرفه جوئی در خارج میکند و هر قدر ممکن است کمتر خرج می کند و البته کار او را دولت نمیتواند بکند اگر چه ناچاراً هم حق الامکان سعی کرده ایم که مخارج زیاد نشود ولی عرض کرده کار دولت با کار کمپانی فرق دارد. و همان فرق را احساس کردیم که مسئله کنفرانس را آورده ایم. خود آقای نامده

بارها در کمیسیون می گفتند این اداره چیست. این بازها چیست فلان زمین خوب است خوب حالا عملیش کرده ایم و آورده ایم این جابجی دیگر موافقت بفرمائید. حالا اگر باز يك توضیحات زیادتری لازم دارد بفرمائید بنده بعرض میرسانم رئیس - آقایان شبروانی و احتشام زاده پیشنهاد نفوس داده اند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

(در اینموقع جلسه برای نفوس تعطیل و بفاصله بنمساعت مجددأ بریاست آقای فهیمی نایب رئیس تشکیل گردید)

معاون وزارت مالیه - دو لایحه است که برای تصویب تقدیم میشود. پیشنهاد سیصد هزار تومان اعتبار برای مخارج انتفاعی بزم علی الحساب. پیشنهاد منظور داشتن ایام انتظار خدمت مستخدمین کشوری جزو سنین خدمت

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده موافقم

نایب رئیس - آقای باسائی

باسائی - بنده موافقم

نایب رئیس - آقای فرمند

فرمند - بنده اصولاً همیشه بعرض آقایان میرساندم که برای سرعت در کشیدن راه آهن بهترین وسیله این است که ما به کمپانیهای ساختمان واگذار کنیم که آنها این کار را بکنند و الحمدلله امروز دولت این نظر را پیدا کرده و در صدد است که کشیدن راه آهن را بکمپانی های ساختمان واگذار کند و انشاء الله زودتر کشیده می شود. حالا عجلتاً روی نقشه برداری دولت يك کنفرانسی آورده است به مجلس که با این کمپانیها منعقد کنند. این جا بنده خواستم باز يك عقیده و نظری عرض کنم. نقشه برداری بان شکل (البته بنده متخصص نقشه برداری راه آهن نیستم) اما این را

میدانم که نقشه برداری دو قسم است يك قسم این است که يك نقشه رسمیدارند که حدودی را معین میکنند که راه آهن از آنجا عبور میکنند يك وقت نقشه ایست که پشت سر او عمل میکنند یعنی راه آهن را میکشند بنده از آقا توضیح کافی میخواهم که این نقشه برداری که دولت سیصد و چند فرسخ را میخواهد کنفرانس بدهد این نقشه برداری است که دنبالش راه آهن را میخواهند بکشند یا اینکه نقشه ایست که در ابتدا برای مطالعه در نقشه عملی بر میدارند. یعنی آیا این نقشه قطعی است که روی او عمل ساختمان راه آهن خواهد شد یا نقشه سطحی است که در آن مطالعات خواهد شد که از چه خطوطی باید راه آهن در آنجا بگذرد آیا بنا شده است که این دوست و چهل فرسخ را در ظرف ۱۸ ماه آن نقشه آخربش را بکشند و آن وقت دنبال او راه آهن را بکشند که چهار پنج سال طول بکشد و تمام شود یا اینکه نقشه سطحی است و در طرف را هم قدری ساختمان میکنند و آنوقت این قسمتهای وسط بتأخیر میافتد و بعد محتاج به نقشه کشی خواهیم شد این را میخواستم توضیح بدهم يك مطلب دیگر را هم میخواستم بدانم که اگر چنانچه دولت این اصل را قبول کرده است که بالاخره راه آهن را مقاطعه بدهد بکمپانیهای ساختمان و خودش نخواهد کشید چرا اصلاً معامله را با نقشه برداری روبهرفته طی نکرده که بیاورد مجلس حالا اینجا گفته خواهد شد اول باید نقشه را بکشند که يك موازیبی بدست بیاید که در کوهستان کدام نقطه تونل لازم است در همواره چه شکل خواهد بود بنده در جواب عرض خواهم کرد که این کوهستان و همواره در همه بمالك هست منحصر بمالك ما نیست توفیر محاسبه که آنها میکنند راجع به عملیات خواهد بود و طرز اردو بندی برای این عمله هائی که آنجا باید کار کنند توفیر بخارجش فقط در قسمت عمله و طرز تجهیزات عمله خواهد بود و گرنه در تمام بمالك هم کوهستان است و هم همواره است

و هم محتاج به تونل است و هم رود خانه است که پل باید زنند حساب این مسائل را کمپانیها کاملاً از روی استاتیستیکی که در مالک مختلفه و در مملکت خودشان دارند کرده اند بنده میخواهم بدانم چه فلسفه دولت را وادار کرده است که اول يك كنفترائی ببیند برای نقشه برداری و بعد يك كنفترائی ببیند برای ساختمان چرا این دو اصل را با یکدیگر توأم نکرده است که يك مرتبه تکلیف راه آهن مشخص شود که فلان کمپانی تصریحاً فلانقدر کنفترات است و این راه آهن را در پنجسال شش سال خواهد کشید با شرایطی که مثلاً اول سرمایه را مصرف کنند و بعد بگیرند یا بتدریج بگیرند یا اینکه سرمایه را اول دولت بآنها بدهد پائس از تمام عمل خواهد داد اینها را بنده می خواهم اگر ممکن باشد برای بنده توضیح بدهند يك چیز دیگری هم می خواهم عرض کنم البته این لایحه خیلی خوب لایحه ایست این مقدمه آن فکر بنده است و امید وارم انشاء الله آن فکر عملی شود که يك دفعه معلوم شود ما چند فرسخ راه آهن خواهیم کشید و فرسخی چند خواهند کشید و چقدر حق العمل میگیرند در آتیه هم چطور میزی خواهند کرد. این سه اصلی است که بنده را وادار کرده است عرض کنم اول بایستی کنفترات بسته شود بعد حق العمل کمپانی ساختمان معلوم شود و بعد معلوم شود چه اشخاصی میآیند و ممیزی خواهند کرد و چطور تحویل خواهند گرفت این سه اصل است که لازم است در نظر گرفته شود و اما در موضوع این ساختمان باز بنده تردید دارم که این نقشه که برداشته شد يك خسارت کوچکی ممکن است بدوگ وارد بیاید و آن این است که این نقشه را که کشیدند دوباره محتاج خواهند شد به يك نقشه دیگری که آن نقشه مخصوص ساختن راه آهن است و نقشه آخری است که علائم می گذارند برای کشیدن و ساختمان يك چیزی هم در این لایحه بود که در بعضی اواحی اگر دولت خواست خودش مبادرت

کنند یعنی ساختمان کنند آنوقت مجبور است تمام این مستخدمین و لوازم راه آهن را که مبلغی خرج دارد نگاه دارد که اگر لازم شد خودش بکشد این را بنده عقیده ام این است که مطابق صرفه بیست در این اداره مستر پلند و بکنفر با دو نفر از این مهندسين برای اداره راه آهن و نظارت در راه آهن لازم خواهد بود. نقشه را دولت باید واگذار کند همین کمپانی که میخواهد نقشه کشی کند یا ۱۵۰ کیلومتر میخواهد برای آزمایش بکشد اینها را همه را باید با واگذار کند و اداراتی که برای راه آهن تاسیس شده منحل کند و الا در خرج خواهد بود يك خرج برای عملیات این مهندسين و يك عده هم يك حقوقهای ببرند و همینطور معطل باشند و يك مقداری هم باید باین کمپانی ها بدهیم که صد یا صد و پنجاه کیلومتر ساختمان کنند و آزمایش کنند این را بنده میخواهم بدانم که آیا وزارت فوائد عامه در نظر دارد که این اداره و مخارجات را حذف کند یا اینکه خیر میخواهد دو عمل باشد و دو اداره این قطعاً خیلی گران تمام خواهد شد. این بود عرایض بنده معاونت وزارت فوائد عامه - راجع به نقشه که اظهار فرمودند نقشه سطحی مقصود ما نیست نقشه سطحی را ما خود ما الان داریم میدانیم از کجا باید راه آهن عبور کند و خط سیر راه آهن معین شده توسط مهندسين خود دولت حالا آن نقشه را ما میدهم بکمپانیها و کمپانیها باید بطور جامعی نقشه را ما بدهند که مادر روی آن نقشه ساختمان را بتوانیم فوری شروع کنیم نه اینکه ما بتوانیم روی این نقشه ساختمان خودمان را بکنیم بلکه روی این نقشه تمام کمپانیها باید بتوانند پیشنهاد خودشان را ما بدهند و دولت بتواند از روی این نقشه تمام مخارجش را برآورد کند یعنی تمام اطلاعاتی را که لازم دارد از حیث قسمت ساختمان قسمت ساختمان آو بادوك یعنی پلهائیکه در قسمت های کوهستانی باید براند سنگ ریزی خاك ریزی اینها

را تمام از روی نقشه معین کنند و بعد هم يك اعلاماتی را که بتوانند آن علامات را در روی زمین بتوسط نشود و ثابت ببینند آن را هم با سنگهای محکمی بسازند که بر داشته نشود میخ و اینها نخواهد بود سنگی خواهد بود که هر موقع میخواهند شروع می کنند یعنی نقشه کاملی خواهد بود از هر جهت تمام دقت هائی که لازم بوده شده که باید چند ذرع باشد این نقشه و چه ترتیب باید بدهند مقیاس آن يك پنجهزارم باشد يك چهار هزارم باشد جزئیاتش تمام ملاحظه شده و این يك نقشه کاملی است و از این حیث هیچ نوع اشکالی نخواهد بود و اما اینکه فرمودند چه عیب داشت نقشه کشی و ساختمان راه آهن را ما يك مرتبه واگذار کنیم يك کمپانی هیچ کمپانی نمیتواند این ترتیب را قبول کند و دولت هم نباید این کار را بکند برای اینکه وقتی که کمپانی چیزی را که ندانسته باشد بخواهد پیشنهاد بدهد باید همیشه طوری پیشنهاد بدهد که احتمال ضرر برای خودش فرض نکند آنوقت نتیجه اش ضرر دولت میشود پس بهترین است که نقشه حاضر شود و بفهمیم که ما چه میخواهیم و قیمتش چیست از روی او آنوقت ساختمان را واگذار کنیم و بهر کس که ارزانتر پیشنهاد کرد بدهیم در این مدت هیجده ماه که ماکار را میخواهیم همینطور که بتدریج می کیلومتر می کیلومتر نقشه اینها حاضر میشود و میآید و نقشه اینها تصدیق میشود شروع می کنند ساختمان ...

فرمند - کجاها ؟ دولت ؟

معاونت وزارت فوائد عامه - کمپانی شروع میکند ساختمان از دو طرف ولی بخرج دولت خواهد بود اما قسمتی که راجع بخود دولت فرمودید اولاً همانطور که توضیح دادم ما يك مهندسين زيادي نداریم البته دستکاه را هم كوچك میکنیم و دستکاه نظارت خواهد بود ولی ناسه ماه دیگر

که بخواهند عملیات خودشان را شروع بکنند ما در این مدت سه ماه سعی میکنیم آن خطوطی که تا تمام است فرض بفرمائید يك خطی را گرفته اند این ناقص است خاك ریزی و اینها را در این سه ماهه تمام میکنیم که در این مدت که اینها نقشه يك قسمت را حاضر میکنند این خط را هم ما تمام کنیم در هر صورت در آتیه ما چند دستکاه نخواهیم داشت دستکاه مهم ساختمان با خود آنها خواهد بود که در تحت نظارت تقیث و کنترول دولت خواهند کشید و نقشه کشی او هم مطابق همین کنفترات که ملاحظه میفرمائید میشود و اینکه فرمودند ممکن است که برآوردهای خودشان را از روی احصائیه های خارج بدهند این طور نیست برای اینکه وضعیت مملکت ما مختلف است در آلمان احصائیه دارند میدانند از بیست سال سی سال چهارمیل سال قبل مزد عمل چقدر است راه آهن دارند که بتوسط او عمل را میسرانند یا بجا برای آنها فرقی نمیکند هر نقطه عمل بخواهند در مدت دوازده ساعت بیست ساعت عمله میآورند یا مهندس میآید اما در ایران اینطور نیست یکجا ساختمان را شروع میکنند می بینند مزد عمله بالا میرود يك جا عمله کم پیدا میشود شما برای يك نقاطی می خواهید عمله بفرستید معلوم نیست آنجا ها آبادی باشد وضعیت آنجا بچه ترتیب است از برای کمپانی چقدر تمام میشود. پس در اینجا همه نظر ها نامین شده نظر اصلی این است که در مدت هیجده ماه این کار تعطیل نشود نظر دوم این است که نقشه کاملی تهیه شود که همه بدانند از روی این نقشه که راه آهن واقعاً چقدر ارزش دارد آنها در این کنفترات منظور شده بنده خیال می کنم با تمام این ملاحظاتی که از طرف دولت شده و مشورت هائی که شده و مذاکرانی که الان در آن اطاق با حضور همه آقایان شد و همه مطلع شدند البته اول وقتی که لایحه آمد اکثریت مجلس مطلع بود برای اینکه دولت بدون شور اکثریت مجلس يك همچو لایحه مهمی را نیارود ولی سایر آقایان

درش هنوز مطالعه و دقت نکرده بودند لکن با مذاکرات و مطالعه که در موقع تنفس شد بنده گمان نمیکنم هیچوجه اشکال و ایرادی باقی بماند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
نایب رئیس - آقایان مذاکرات را در کلیات کافی میدانند؟

جمعی از نمایندگان - کافی است

دکتر مصدق - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر مصدق - بنده يك عریضی دارم که باید در کلیات عرض کنم اگر اجازه میفرمائید عرض کنم.

نایب رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمائید

(عده قلبی قیام نمودند)

نایب رئیس - معلوم میشود کافی نیست. آقای باستانی

باستانی - موافقم

نایب رئیس - آقای احتشامزاد

احتشامزاده - موافقم

نایب رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - موافقم

نایب رئیس - آقای بیات

بیات - موافقم

نایب رئیس - آقای افشار

افشار - موافقم

نایب رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - بنده در موضوع راه آهن نظر خودم را بکرات در مجلس شورای ملی بعرض آقایان رسانده ام دیگر حالا ضرورت نمیدانم که مفصلاً در موضوع راه آهن عریضی بکنم حتی در نظر دارم که يك روزی در باب خط راه آهن مذاکره شد یکی از نمایندگان محترم

اعتقاد دارد بنده نمیگویم اعتماد ندارد ولی اکثریت هم وظیفه اش این نیست که همینقدر که يك چیزی دولت آورد بلند شود برای بدهد اگر کسی در مقابل بنده جوابی دارد یا شود جواب ندهد را بدهند. آنوقت رای بدهند بنده عرض میکنم راه آهن ما باید دو ترازیت داشته باشد در تمام دنیا ترازیت ملی و ترازیت داخلی رای راه آهن فایده ندارد راه آهن از ترازیت و حمل و نقل بین المللی فایده می برد این خطی که شما میکشید دیناری فایده ترازیت ندارد. برای من ثابت کنید که چه مال التجاره از اروپا میآید به بندر جز و از بندر جز میرود بحمره؟ هیچوقت مال التجاره اروپا به بندر جز نمیآید و از بندر جز هم بحمره برود مال التجاره اروپا می آید بشمال غرب و از شمال غرب میرود بجنوب شرق ایران. این ترازیت است جواب بنده را بدهید بعد رای بدهید. يك رانی که امروز بر خلاف مصالح ایران باشد ندهید. هیچ دلیلی ندارید اگر دلیل دارید بگوئید و الا بعنوان اینکه يك قانونی گذشته شما سی میلیون دیگر باین مملکت ضرر زنند يك قانونی گذشته است بيك قیام و قعود میشود آن قانون را نقض کرد و در این خطی که اجازه میدهيد يك خطی باشد که يك ترازیتی داشته باشد که يك چیزی هم برای این مردم داشته باشد. بنده کاملاً ثابت کردم که عجزاً راه آهن در ایران فایده ندارد ولی اگر ترازیت داشته باشد و حمل و نقل ممکن است يك قسمت از ضرر راه آهن را جبران کند ولی این خطی که امروز در نظر گرفته شده است کاملاً بضرر مملکت است. حالا آقایان غیر از این تشخیص میدهند بخوانند ولی من بعقبه خودم این رای را که این خط کشیده شود و باین طرف برود خیانت و بر خلاف مصالح مملکت میدانم.

بعضی از نمایندگان - [با همهجه] خیانت نیست

دکتر مصدق - بنده بنظر خودم خیانت است شما

بنظر خودتان خدمت است حالا در موضوع این لایحه

اینکه آقایان نمایندگان محترم در اینجا اظهار کردند لوایحی که مجلس میآید برای شور مجلس میآید بنده تصور می کنم لوایحی که باین ترتیب میآید اول میآیند میگویند این لایحه تقید در فوریت آمده برای نقشه کشی. آدم میشوند و بگوشش میخورند که نقشه کشی میخواهید-م بکنیم. کیلو متری فرضاً ۳۶۸ تومان بعد در ضمنش يك چیز های دیگری هم نوشته میشود که اگر انسان زود و نجس نکند ممکن است رای بدهد و بکلی بعد از اینکه رأی داده شد و از مجلس رفت بیرون بگویند آقایان چه رای دادید بگویند نفهمیدیم کجا اینکه راجع بتعرفه کمرکی در همین مجلس همانرزیکه تعرفه کمرکی میکشیدت لایحه که دولت رای تعرفه کمرکی آورد يك ماده داشت که نوشته بود تعرفه کمرکی مطابق الف و بی و جیم ضمیمه باین قرار داد است. در همین مجلس که نشستیم کتابچه آوردند و منتشر کردند که این تعرفه کمرکی است بنده چون رای ندادم دقت نکرده بعد یکی آمد در منزل من گفت فلانی آن تعرفه که شما رای دادید در آن ماده نوشته شده بود تعرفه کمرکی مطابق ضمیمه الف و بی و جیم آیا آزادید و رای دادید بعد دیدیم در آن چیزی که چاپ شده الفش چاپ شده ولی بی و جیم آن نیست. ما رای باده دادیم که تعرفه کمرکی مطابق ضمیمه الف و بی و جیم خواهد بود الفش را فی المجلس آوردند و دادند که دقت هم نشد و کسی هم نخواند ولی بی و جیم آن اصلاً منتشر نشد الان هم نیست اگر هست نشان بدهید کجا است؟ ما رأی که می دهیم باید فهمیده باشد نه اینکه از این مجلس که بیرون رفتیم يك کسی از ما پرسد که رأی که دادید الفش را دیدید؟ - بله. - بی و جیمش را؟ - خیر. - کسی منتشر می شود؟ - معلوم نیست. این لایحه را امروز آورده اند این جا می گویند ما این لایحه را آورده ایم برای نقشه کشی ماده سه را که می خوانیم می بینیم نقشه کشی نیست اجازه می دهد که هم نقشه بکشند و هم ساختمان راه آهن را به هر کمپانی

که مقتضی میدانند مناقصه بدهند این هم عین ماده است که بنده برای اینکه آقایان توجه داشته باشند عرض می کنم: دولت مجاز است که پس از اتمام نقشه برداری قسمتهای مختلفه راه و یا تمام آن ساختمان قسمت های نقشه برداری شده مزبور و یا تمام راه را بترتیب مناقصه بمقاطعها واگذار نموده و یا خود متصدی آن شود سندیکی مذکوره در ماده (۱) در صورت تساوی شرایط مناقصه حق تقدم خواهد داشت. بعلاوه دولت میتواند قبل از اقدام مناقصه برای اینکه نمونه هائی برای ساختن راه آهن ایران تهیه نموده و مظانته از مخارج آن بدست آورد بعنوان امتحان ساختمان قسمت معین راه را که از صد و پنجاه کیلومتر تجاوز نکند از هر دو طرف به سندیکی مذکور واگذار نماید در واقع این لایحه را بعنوان نقشه کشی آورده اند آنچه هم در جراید منتشر کرده اند این بود که فقط دولت میخواهد مقاطعه بدهد نقشه کشی را هیچ ننوشته اند که دولت میخواهد از مجلس اجازه بگیرد برای ساختمان نظر بنده این است که اگر دولت اجازه مجلس را در مخارج راه آهن لازم میدانند بجهت اینکه در لایحه ساختمان مینویسد مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که ساختمان نقشه کشی را از قرار هر کیلومتری ۳۶۸ تومان بمقاطعها بگذارد که حد اکثرش باشد اگر خود دولت که این لایحه را میآورد اجازه مجلس را در حد اکثر نقشه کشی لازم میدانند یعنی مجلس شورای ملی که میخواهد تصویب خرج کند باید هر کیلومتری ۳۶۸ تومان اجازه بدهد چه شده است که برای شصت کرور با هفتاد کرور (حالا بنده نمیدانم که چقدر مخارج راه آهن میشود) هیچ اجازه مجلس را لازم نمیدانند و فقط اینجا بدولت در ضمن این لایحه بطور غیر معلومی اجازه میدهد که او را مناقصه بگذارد از روی چه مبلغ بنده نمیدانم. این مسئله را هم لازم است بنده اینجا عرض کنم که اگر يك مسائلی گفته میشود که چرا ما تا حالا دو کرور با هفتاد هزار تومان خرج کرده ایم اگر از روز اول

مسئله سیاسی چیز دیگری است. کمپانی هم امریکائی باشد یا آلمانی باشد تفاوت نمیکند برای اینکه هر روز وضعیت سیاست فرق میکند. امروز هیچ وجدان و عقیده و تکلیف نمایندگی من اجازه نمیدهد که در این تاریخ بدولت اجازه بدهم و يك حق تقدمی بدو کمپانی بین المللی بدهیم که نود و سه سال دیگر وضعیت سیاسی مملکت ممکن است هزار جور فرق کند و ابتدا شاید از نقطه نظر سیاسی صلاح نباشد که باین کمپانیها واگذار کنند یعنی بتجربه برسد و ثابت شود که نقشه که کشیدند صحیح است و خیلی در صلاح ما بوده یعنی اقتصادیاتش ثابت شود باز ممکن است که سیاستش ابتدا صلاح نباشد این است که بنده از آقایان استرحام میکنم که شما يك کاری هم برای نمایندگان بعد بگذارید شما در این سه ماهه خواهش مندم که آنقدر عجول نباشید برای خدمت مملکت بگذارید نمایندگان دوره بعد هم که میانند يك موضوعاتی درستشان باشد که اگر آنها هم خواستند خدماتی بکنند در موضوع ماده سوم که اجازه میدهد ساختمان را بدولت این ماده سوم بفروشد عرض کردم بند اساساً با راه آهن با این نقشه یا تمام اینها مخالف هستم ولی از آنجائی که ضرر را از هر جایس بگیرد شاید منفعت باشد چه کنم؟ بنده حالا که عقیده دارم عرض میکنم امروز فقط نقشه را تصویب کنید یا اینکه بنده مخالفم و رفق آبی میدهم و عقیده ام محفوظ است عرض میکنم ساختمان را بگذارید برای دوره بعد که آنها هم يك موضوعی برای خدمت به مملکت داشته باشند این کمپانی که حالا نقشه کشی میکنند فرضاً در آنوقت از حیث اقتصادی اشکالی نداشت و این نظر نامین شد ولی نظر سیاسی را که از حالا تا آنوقت ممکن است فرق کند نامین نخواهد کرد امروز شاید صلاح در این باشد که باین کمپانی واگذار کنم ولی در آن روز شاید از لحاظ سیاست صلاح نباشد این است که بنده از آقایان محترم تقاضا و استرحام می کنم که عجله در این کار

نفرمایند و حالا که میخواهند نقشه برداری را مقاطعه دهند اقل در تصویب ماده سوم خود داری نفرمایند و آن را بگذارند برای نمایندگان که در دوره بعد می آیند.

نایب رئیس - شور در کلیات است فرمایشات آقای دکتر مصدق راجع بماده ۳ بود
دکتر مصدق - خیر عرایض بنده راجع به کلیات بود

معاون وزارت فواید عامه - يك قسمت از فرمایشات آقای دکتر مصدق راجع بخط سیر راه آهن بود البته نظرشان هست که در این موضوع مکرر در این مجلس مذاکره وصحبت شد و بالاخره مجلس شورای ملی اجازه ساختمان راه آهن را از این طریق داد و دولت هم برطبق آن اجازه که داشت تاکنون اقدامات خودش را کرده و حالا هم می خواهد آن اقدامات را تکمیل کند پس در این موقع اگر بخواهیم داخل این موضوع شویم در واقع از مورد بحث خارج است زیرا این مسئله ایست که مجلس رأی داده و گذشته

دکتر مصدق - خصوص که دلیلی هم برای آن نداشته باشیم.

معاون وزارت فواید عامه - اما راجع به قسمت ساختمان و مقاطعه: در این لایحه این طوری که آقای دکتر مصدق فرمودند نیست و هیچ نظر دولت این نبوده که بیاید و در ضمن این لایحه که مقصودش نقشه برداری است يك اجازه کلی هم برای مناقصه دادن از مجلس بخواهد.

مدرس - چرا دارد

معاون وزارت فواید عامه - خوب، اگر هم دارد ممکن است آن را اصلاح کرد. در کمیسیون و مجلس هم مذاکره شد. و در این قسمت ممکن است توافق نظر حاصل شود و منظور همه آقایان بعمل آید. و این اشکالی ندارد. البته وقتی که بماده

سوم رسیدیم البته در این قسمت مذاکره خواهد شد. اما اینکه فرمودند چرا حق تقدم قائل شده ایم. باید عرض کنم که ما يك حق تقدم زيادى نداده ایم البته آقا خودشان میدانند که وقتی پنج کمپانی مهم دنیا می آیند و حاضر میشوند که يك کاری را برای ما انجام دهند البته برای ششصد هزار تومان نمی آیند اینکار را بکنند و بامید ساختمان و فائده بعدی می آیند...

دکتر مصدق - نیابند

معاون وزارت فوائد عامه - و البته این حقی است که اخلاقاً باید بآنها داد. و برای اینکار هم شرط شده است که در صورتیکه پیشنهاد این کمپانیها با پیشنهادات سایرین مساوی بود و فرق نداشت حق تقدم با آنها خواهد بود. این يك تقبل اخلاقی است نسبت بکمپانی که حاضر میشود همه نوع مساعدت با دولت بکند البته ما هم باید باین کمپانی يك مساعدتی بکنیم و این اندازه مساعدت از طرف دولت يك چیز زیادی نیست. ما گفتیم اگر در آن موقع پیشنهاد این کمپانی با سایرین مساوی بود حق تقدم با این کمپانی خواهد بود و این يك چیز معمول و يك حق قانون است. اما از لحاظ سیاسی شرحی فرمودند. بنده خیال نمیکنم نظر سیاسی در این موضوع داخل و وارد باشد يك راه آهني مای خواهد بکشیم هر کس ارزانتر بکشد و بهتر بکشد ما خواهیم داد. پس هیچ مناسبت ندارد نظر سیاسی را در اینجا داخل کرد. خاصه آنکه امریکا يك مملکتی است دور دست و همینطور آلمان - و ما باید کار خودمان را به این کمپانیها به مقاطعه بدهیم و این کمپانیها را هم البته حضرتعالی و سایرین هم می شناسند و اگر يك روزی ما بخواهیم کار خودمان را به مقاطعه بدهیم ناچاریم همین کمپانیهای مهم بدهیم زیرا غیر از اینها کس دیگری نیست شرحی راجع به قسمت ساختمان عمارت و مقابسه آن با راه آهن فرمودند و این طور نتیجه گرفتند که راه آهن را نباید مقاطعه داد. باید خدمتشان عرض کنم که این مقابسه در این جا موردی

نداشت زیرا ساختمان يك دیوار را نمیشود با کشیدن خط آهني که به کمپانی هاي بزرگ دنیا داده میشود مقایسه کرد اگر در مقاطعه دیوار يك بنائی ثقلب میکنند ربطی به کشیدن خط آهن ندارد زیرا این کمپانی ها حق الامکان سعی میکنند که کارشان را خوب بدهند. در این جام البته ممکن است ثقلب شود. ولی دولت باید يك اداره تفتیش منظم و صحیحی داشته باشد که جلو ثقلبات را بگیرد. ولی در هر حال کشیدن خط آهن فرق دارد با مقاطعه دادن دیوار. خاک ریزی راه آهن طرف مقایسه با چینه دیوار نیست. بنده هم قبول دارم درسیان ممکن است ثقلب شود ولی البته ما باید همه جا مفتش بفرستیم که در موقع کار حاضر و ناظر باشند مثلاً پل آهني البته بدستور دولت کشیده خواهد شد و گذاردن ریلها و مسئله فواصل و تمام این کارها را خود دولت معین خواهد کرد و نظارت خواهد کرد و خود کمپانیها نمی توانند بیل خودشان اقدام کنند در هر صورت قسمت ساختمان وقتی که ماده سه رسیدیم اصلاح خواهد شد و در مورد حق تقدم هم چنانچه عرض کردم اشکالی ندارد و دیگر کمان میکنم بنظر بنده اشکالی نباشد. مثلاً در موضوع حق تقدم هم خیلی مشکل است توافق پیدا شود زیرا برای این کار چندین چیز لازم است اولاً باید پیشنهادات بدهند ثانیاً تا آنوقت باید دید نظریه ما چه خواهد بود و این کار را چگونه خواهیم کرد - علاوه پیشنهادات باید مساوی باشد و همه این مراتب که بشود در این صورت حق تقدم با این کمپانیها خواهد بود. در قسمت نقشه برداری هم که آقا مخالف بودند دکتر مصدق - چرا مخالف بودم

معاون وزارت فوائد عامه - بهر حال دیگر کمان نمیکنم چیزی باقی باشد که بنده جواب عرض نکرده باشم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - رای میگیریم بکلیات و شور در راه

آقا سید بعقوب - يك ماده بیشتر ندارد دادگر - چندین ماده است رای بکلیات صحیح است آقا

نایب رئیس - آقا باینکه با شور در کلیات ورود در مواد موافقت قیام فرمایند (عده زیادی قیام نمودند)

نایب رئیس - اکثریت است

دادگر - بنده اخطار نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرمائید

دادگر - عرض کنم این مطلب بنده هیچ ارتباطی با این مواد ندارد. ولی چون اگر عرض نکنم. يك حقی از بنده ممکن است فوت شود از این جهت برای صیانت حق خودم مجبورم عرض کنم در موقعیکه آقای معاون و زارنماینده لایحه راجع بمنظورین خدمت را آوردند بنده تقاضای فوریت کردم. تقاضای بنده هم صریح بود و بایستی توأم با پیشنهاد خوانده میشد. آقا اینرا فراموش فرمودید. حالا هم مجلس تمام میشود و آنوقت حق بنده فوت خواهد شد و بعد مورد اعتراض خواهد شد از اینکه تکلیف پیشنهاد بنده بموقع معلوم نشده. برای تذکر بنده ناچار بودم اینمطلب را عرض کنم.

نایب رئیس - تقاضای فوریت سرکار ضمیمه این لایحه است و در موقع خوانده میشود. حالا اگر آقایان موافق باشند رای بقسمت فوریت بعد گرفته شود.

دادگر - رای بعد باشد

نایب رئیس - ماده اول خوانده میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۱ - دولت مجاز است که نقشه برداری مفصل خط راه آهن را که بر طبق قانون چهارم اسفندماه ۱۳۰۵ معین شده است به سندیکای متشکله از کمپانی امریکائی بولان و کمپانیهای آلمانی - فیلپ هولتسمان -

و بوابوس برکرو سیمنس باواریون بطور مقاطعه واگذار نماید - شرایط فنی نقشه مزبور در کنتراست منعقد شده بین دولت و سندیکای مزبوره معین خواهد شد.

نایب رئیس - آقا سید بعقوب

آقا سید بعقوب - اولاً بند خیلی شکر گذاری میکنم از اکثریت مجلس که موافقت کردند با اینکه این لایحه محل طرح و شور واقع شود و توجه کردند باینکه بنده و آقای دکتر مصدق و دیگران که باین لایحه مخالفت کردیم از نقطه نظر مخالفت با دولت نبود بلکه مقصود روشن شدن مطلب و تحقیقات کامل در اطراف قضیه بود برای این بود که همچو تصور نشود که هر لایحه مجلس میآید فوراً اکثریت بآن رای میدهد و از مجلس میکند خبر همچو نیست لایحه در مجلس مورد شور و طرح و بحث واقع میشود و اکثریت هم يك اکثریتی است که منقده را تحت فشار نمیگذارد و اقلیت را خفه نمیکند و باو حق صحبت میدهد و با اینکه همه جور قوه و قدرت دارد معذک با مخالفین همه نوع مساعدت در شور لایحه میکند حالعرض میکنم در ماده اول يك چیزی نوشته شده که بنده در آن گیر دارم و آن این است که اولاً باز هم عرض میکنم این عرض بنده دلیل بر این نیست که بدولت اعتماد ندارم. نوشته شده مطابق کنتراستی که دولت با آنها خواهد نمود. چون باید باین مسئله رای داده شود و این هم يك چیز بجهولی است و نباید بین مجلس و دولت يك چیز مخفی باشد معنای حکومت شوروی هم همین است که هر مطلبی دارد دولت بمجلس بیاورد و تمام مسائل در پیشگاه ملت حل شده و در مجلس شورای ملی بر همه معلوم شود. این که دولت واگذار میکند چیست؟ نقشه کشی راه آهن است که بيك سندیکا و باین کمپانیها واگذار میکند. آنکه بعد معین خواهد شد چیست؟ خواهش میکنم آقای معاون محترم اگر نظریاتی در این باب دارند بفرمایند. بنده ناچارم تا جان دارم از حقوق این ملت دفاع کنم و هر جا که يك چیزی به پیشم

حمله کنم. محال است بنده دست بر دارم. این را باید بیان کنند تا ببینیم این چه شرایطی است. و الا همان طور که آقای دکتر مصدق بیان کردند در صورتیکه ما بخواهیم اینکار را بکنیم و بسندیکا بخواهیم واگذار کنیم باید همه مسائل تحت نظر دولت باشد در حالی که باید مسئله مقاطعه اینکار طوری نباشد که مثل معامله بنائی خودمان باشد. پس خوب است آقای معاون این شرایط را بیان کنند که ما هم بدانیم.

معاون وزارت فوائد عامه - شرایط کنترات سه قسم است. یکی شرایط مالی است و یکی هم شرایط فنی و یکی هم مسئله مدت است. و به نظر بنده مسئله از این سه حال خارج نیست شرایط مالی از قرار هر کیلومتری سیصد و شصت و هشت تومان است که از مجلس اجازه میگیرند که بطور مقاطعه به کپانی واگذار کنند که نقشه برداری کنند و از این قرار باید این راه نقشه برداری شود. مسئله مدت هم که ۱۸ ماه معین شده اما آمدم سر شرایط فنی - فرض بفرمائید اگر بنده آمدم که تمام این نقشه برداری که میشود باید مقیاسش مثلاً یک پنج هزارم باشد یا نسیب کوهستان باید فلان طور باشد یا در قسمت مسطح فلان ترتیب باشد این مسائل را اگر فرضاً خدمت حضرت عالی هم بیاورند تازه چه نتیجه خواهد داشت؟ شما بایستی توسط متخصصین راه آهن و مهندسی که دولت در ادارات خودش دارد این مسائل را تشخیص دهید و این شرایط و مسائل را آنها باید تشخیص دهند و دقت کامل بکنند و این کار هم شده و قریب یک ماه و نیم است که ما مشغول این مطالعات و اقدامات هستیم تمام این ملاحظات شده که مثلاً در کوه نقشه چه جور باید باشد و چه اندازه باید باشد در اراضی مسطح چه قسم نقشه برداری شود یک همچو کنتراتی بستن کار آسانی نیست بنابراین تصدیق می فرمائید که دولت در این کار باید دقت کند و دقت خودش را هم کرده و این را اگر بخواهند بمجلس بیاورند

جز تلف کردن وقت چیز دیگری نخواهد بود و این کار را شما با اعتمادی که بدولت دارید باید با وواگذار کنید تا او کاملاً در این کار رسیدگی کند و این کنترات را به بنده و ما متجاوز از يك ماه است که مشغول مطالعه در این کار هستیم و حتی مجبور شدیم مسیو زسینسکی را از خوزستان بخواهیم و همچنین سایر متخصصین امریکائی را هم خواستیم و نظر آنها را در این موضوع جاب کردیم. با همه مشورت کردیم با فرانسویها صحبت کردیم با آلمانها صحبت و مذاکره کردیم و بالاخره شرایط کنترات را دیدیم و همه چیز را مطالعه کردیم و چون همین کپانیها با دولت ترکیه هم جدیداً برای يك قسمت ساختمان راه آهن يك کنتراتی بسته اند ما عین مواد آن کنترات با دولت ترکیه را هم خواستیم و مطالعه کردیم برای اینکه فردا گفته نشود که يك همچو کنتراتی بود و چرا آن را مطالعه نکردید. تمام این ملاحظات را کرده ایم و نسبت به کنتراتی که با ترکیه بسته اند يك تخفیفی ما داده اند. پس نظر حضرتعالی کاملاً تأمین شده یعنی مدتش هیچده ماه است و پولش هم از قرار هر کیلومتر سیصد و شصت و هشت تومان. حالا ترتیب نادیه اقتضا این پول چه جور باید باشد. اول باید داده شود؟ آخر باید داده شود؟ یا به تناسب کاری که میکنند باید داده شود؟ این کارها را شما با اعتمادی که بدولت دارید باید انجام دهید که خود دولت با مراعات صرفه و صلاح این کار را بکند و انجام دهد.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض میکنم البته آقایان تصدیق میفرمائید که هر کسی مولود فکر خودش و هر چیزی را که بنظرش میرسد همان را تعقیب میکند و دوست میدارد بخصوص يك چیزی که اکثریت مجلس هم با آن موافقت کرده باشد در موقعیکه لایحه مورخه چهارم اسفند ۱۳۰۵ در اینجا مطرح بود بنده مخالفت هائی کرده ولی حالا که قانون شده و آقایان رای داده اند بنده

احترام می گذارم و فرضاً که مخالف عقیده بنده هم باشد بنده آنرا مطاع میدانم هیچ خیانت هم نمیدانم ولی در اینجا آقای معاون حالا باید تصریح کنند که یکی از مواد آن لایحه بقوت خودش باقی است و آن ماده پنج است که بنده حالا قرائت میکنم: ماده ۵ - دولت مکلف است پس از تصویب این قانون در ظرف سه سال خطوط اصلی راه آهن ایران را بوسیله متخصصین فنی نقشه برداری نموده و با رعایت اهمیت هر يك متدرجاً برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی دارد (عرض کردم چون این قانون شده و خط اصلی بموجب رای مجلس معین شده و اکثریت مجلس رای داده بنده مقدس میدانم و چنانچه عرض شد این خط آهن از بندر جز بمحمره را هم خیانت نمیدانم برای اینکه همه آقایان خادم هستند ولی در عین حال تصدیق میکنم که یکی از خطوط حیاتی همان خطی است که از شمال غریب بجنوب، شرقی بملکت یعنی از طرابوزان باید بیاید و از منتهی الیه بلوچستان بگذرد و این يك راه اصلی است که حیات مملکت ما را از هر نظر و هر جهت حفظ میکند. حالا اقلای خوب است آقایان یکی از این خطوط اصلی را همین خط قرار دهند و ما الان که داریم نقشه برداری را بيك قدم کپانی مهم واگذار میکنیم و خودمان هم متخصص و مهندسی استفاده کرده ایم این مهندسی که الان در سر کارند و بموجب کنترات باید آنها حقوق بدهیم بوسیله اینها اقلای بقیه خطوط اصلی را نقشه برداری کنیم. هر حال خلاصه میکنم عرض خودم را باینکه ماده پنج قانون مصوبه چهارم اسفند ۱۳۰۵ بقوه خودش باقی است.

معاون وزارت فوائد عامه - خوب است آقای شیروانی در این ماده بخصوص که در اینجا نوشته شده مطالعه بفرمایند ما نوشته ایم موادی که مغایر این قانون باشد ملغی است این برای اینست که چون برای قسمت نقشه برداری خوزستان به بندر جز ماشروطی قائل شده ایم

و ممکن است آن شروط اصطکاک پیدا کند با این قانون و این کاری که حالا می خواهیم بکنیم غرض این است آن موادی که مغایر این قانون است لغو خواهد شد و همه مواد و البته سایر مواد که کان بقوت خودش باقی هستند

شیروانی - خصوصاً ماده پنج

معاون وزارت فوائد عامه - دیگر مخصوص ندارد همه بجای خودشان باقی هستند

نایب رئیس - آقای فرمند

فرمند - در خصوص نقشه برداری چون آقای معاون فرمودند که این نقشه برداری آخری است خواستم عرض کنم که این نقشه که شما میکشید و مهندسی میروند میبخ کوی می کشند و علامت می گذارند این علامت چطور چهار پنج سال دوام خواهد داشت؟ چون بنده يك وقتی در حدود همدان دیدم انگلیسها در موقع نقشه کشی کامل در بعضی جاها که میخ میکوبیدند بعد از مدتی آمدند و آن میخ ها و علامات را برداشتنند. پرسیدم چرا این کار را کردید؟ گفتند چون موقع کشیدن گذشته این ها را بر میداریم. بنده خواستم بپرسم آیا در موقع گذاردن این علامت و کوبیدن میخ ها تصادف خواهد کرد یا گذاردن و نصب ریل و کشیدن خط بانه خوب است این اطلاع را به بنده بدهند چون در ضمن فرمایشاتشان بنده این طور استنباط کردم که بعد از این نقشه کشی شروع بکشیدن خط خواهد شد و از قرار معلوم قرار گذاشته اند صد و پنجاه کیلومتر را برای آزمایش این کپانی ها باختمان کنند مقصود بنده این است که این آزمایش که بدست این اشخاص میشود باید خیلی در آن دقت شود زیرا این مقداری که برای آزمایش کشیده میشود در واقع مدرک قرار خواهند داد برای ساختمان و مخارجات بعدی که این کپانیها خواهند کرد و به علاوه چون این صد و پنجاه کیلومتر يك کار کوچکی است و تهیه هر کار کوچک گران تر از کار بزرگ تمام میشود از این جهت باید دقت شود که

کلاه سر دولت گذاشته نشود در این مسئله هم باز بنده میخواستم يك توضیحاتی از طرف آقای معاون داده شود تا بنده درست قائم شوم. والا بنده موافق زمین اشخاص هستم از اول هم معتقد بودم که این کار باید به کمیتههای ساختمان داده شود. از اول هم همین را عرض کردم و این هم که حالا عرض میکنم برای این است که در آتیه دچار محضه نشویم. زیرا این اشخاص که حالا میخواهند برای ما تجربه کنند خودشان ممکن است در آتیه طرف معامله با ما واقع شوند. پس چطور ممکن است برای ما و به نفع ما تجربه کنند که در آتیه تماس با منافع خودشان پیدا نکند و این خارج از حزم و عقل است که ما با کسانی میخواهیم معامله کنیم همان ها را متصدی و مأمور آزمایش قرار دهیم مگر اینکه حالا آزمایش را اینها بکنند ولی محقق و مسلم باشد که ساختمان را دیگران خواهند کرد. و بنده برخلاف عقیده آقای دکتر مصدق که معتقد به مقاطعه نیستند عقیده به مقاطعه دارم ایشان فرمودند که در مقاطعه خاک و آجر و کل ممکن است قلب شود ولی بنده عرض میکنم کار این کمیتههای بزرگ اروپائی و امریکائی غیر از بنائی ایرانی است زیرا آنها از نقطه نظر حیثیت و اعتبار خودشان مجبورند خوب کار کنند منتهی حق الزحمه خوب و زیادی هم برای خودشان منظور میدارند غالباً صد شش صد هفت حق می گیرند. کران می گیرند. ولی خوب کار می کنند مقصود این است اگر آزمایش بدست این اشخاص بشود باید خیلی دقت کرد. و دیگر آنکه این نظارتی که در این لایحه هست ممکن است کار آنها را فلج کند یا يك اختلاف نظر هائی تولید کند. از این جهت بنده عقیده ام این است که این حق تقدم را در این جا برداریم و فقط قائل شویم که بطور مناقصه خواهد بود زیرا حقیقتاً حق تقدم موردی ندارد. این بود عرضی که بنده عرض کردم و میخواهم يك توضیحاتی به بنده داده شود والا چنانچه

در مذاکره و کمترت بشوند. پس اینها که آمده اند و مدنیا است با ما داخل در مذاکره شده اند برای این است که در آتیه کمترت ساختمان راه آهن با خودشان بسته شود ملاحظه تمام مسائل باید بشود. اولاً اینها باید نقشه خودشان را قبلاً بوزارت فواید عامه بدهند و هر سی کیلومتر بسی کیلومتر مخارجش را باید وزارت فواید عامه تصویب کند و نقشه را باید وزارت تصویب کند پس از اینکه نقشه ها را دولت تصویب کرد آنها باید تحت نظارت و نفتیش دولت ساختمان کنند. پس این يك کاری است که در آتیه برای خودشان خوب است و آنها باین اعتقاد آمده اند که ساختمان راه آهن را هم حتماً قبول کنند. و البته سعی میکنند که خوب کار کنند و بعلاوه معمول نیست که این کمیتههای باین بزرگی که بنایند و میخواهند يك همچو کار هائی بکنند بد کار کنند زیرا اینها میخواهند کار خودشان را خوب انجام دهند و ساختن راه آهن را هم خودشان قبول کنند و تحصیل شهرت نمایند و از این لحاظ با دولت خوش حسابی خواهند کرد. و يك طوری رفتار نمیکنند که ما از آنها برنجیم و آنها را پس زبیم گذشته از این ما نظارت کامل خواهیم داشت و جزئیات مسئله را در نظر خواهیم گرفت و همه جا کنترل خواهیم کرد. حتی نزد عمله و نظامنامه راجع بانها و سایر مسائل جزئی را هم نمی توانند بدون نظر ما تغییر و تبدیل بدهند. مثلاً اگر میخواهند مزد عمله را زیاد و کم کنند باید با نظر دولت باشد و همینطور راجع بحقوق مستخدمین نمیتوانند بدون نظر دولت تغییر و تبدیل بدهند. تمام این ملاحظات و دقتها شده. اما در قسمت حق تقدم که فرمودید بنده دوسه دفعه توضیحات دادم و خیال کردم گوش دادید و توجه فرمودید. عرض کردم حق تقدم در صورتی است که شرایط مساوی باشد پس این چند شرط دارد یکی این است که ما این را مناقصه بگذاریم و آنها پیشنهاد بدهند و پیشنهادها مساوی باشد باید تمام این

مراحل حاصل شود تا حق تقدم برای کمیتهای منظور شود. در این صورت تصدیق می فرمائید که يك همچو سند بکافی مهمی که برای نقشه برداری به ملکیت ما میاید و مساعدت با ما میکند اخلاقاً و انصافاً نمیشود يك همچو حقی را باو نداد و او هم باین اطمینان میآید و این تسهیلات را در مقدمات کار برای ما فراهم میکند که ساختمان بعدی هم بخودش واگذار شود و باین نظر سعی میکند که با ما خوش حسابی کند در آتیه هم چنانکه عرض کردم مسئله نقشه و سایر وسائل تمام در وزارت فواید عامه خواهد آمد و با نظر متخصصین و مهندسی که داریم دقت خواهد شد و بطوری که نفع دولت است انجام خواهد گرفت. پس از هیچ جهت جای نگرانی نخواهد بود

نایب رئیس - چون عده کفایت نیست و اکثر آقایان بیرون تشریف برده اند اگر اجازه میفرمائید بقیه مذاکرات بماند برای جلسه بعد

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - عجله کسری کمیسیونها را به عرض آقایان میرسانم. برای کمیسیون داخله آقایان میر ممتاز امیر اسدالله خان عامری - دادگر - سلطان محمد خان عامری - حشمتی - یورنیومور - امین التجار زبکی - احتشام زاده زبکنه - وکیلی - حیدری - انتخاب شده اند باین کسر است

کمیسیون مالیه : فهیمی - ملک مدنی - ذوالقدر - عدل - ایلخان - حاج میرزا مرضی - حاج میرزا حبیب الله امین - افخمی - شاهزاده - محمدولی میرزا - خواجوی شریعت زاده انتخاب شده اند باین کسر است که اکثریت پیدا نکرده. برای کمیسیون خارجه آقایان : بهار - دیوان بیگی - مرضی قلیخان بیات - امیر تیمور کلالی - اسعد فهیمی - طلوع - کی استوان - نفع الاسلامی - خواجوی میرزا عبد الله خان وثوق انتخاب شده اند اکثریت نسبت باین کسر حاصل نشده. کمیسیون عدلیه آقایان : مدرس -

جمشیدی - میرزا ابراهیم آشتیانی - حاج شیخ بیات
 مولوی - دیبا - آیه الله زاده خراسانی - شریعت زاده - عراقی
 بدر - جهانشاهی - یاسائی - کمیسون معارف آقابان: ضیاء
 آقا زاده سبزواری - بهار - دکتر طاهری - امری - حاج
 میرزا عبدالحسین - مهراپ خان ساکینیان - نوبخت -
 عمادی - محمد آخوند - حاج آقا حسین
 کمیسون فوائد عامه - آقابان: حاج میرزا حبیب الله
 امین - فرشی - موقر - افشار - آقاسید یعقوب - شیروالی -
 کازرونی - اسفندیاری - غلامحسین میرزا - عباسمیرزا -
 عصر انقلاب نسبت بیک نفر اکثریت حاصل نشده است
 اینهم لایحه تفریح بودجه ۱۳۰۵ مجلس که از طرف
 اداره مباشرت رسیده است
 معاون وزارت فوائد عامه - استدعای کمی لایحه
 مرحوم صنایع الدوله را جزو دستور جلسه آنیه قرار دهید
 (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

استخدام دو نفر معلم از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس

- ماده واحده - وزارت معارف مجاز است که بکنفر معلم آلمانی و بکنفر معلم نجاری که یکی از آنها شایسته مدیری فنی هم باشد از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس از اول فروردین ۱۳۰۷ مطابق شرایط ذیل استخدام نماید
- ۱) مدت استخدام معلمین مذکور از اول فروردین ۱۳۰۷ برای سه سال و سه ماه است و در صورتیکه بخوبی از عهده وظایف محوله بر آمده اثبات لیاقت نمودند وزارت معارف مجاز خواهد بود استخدام مشارالیه را برای دو سال دیگر تمدید نماید که مجموعاً پنج سال و سه ماه بشود
- ب) حقوق مدیر و معلم از قرار سالی دو هزار و چهار صد تومان و حقوق معلم دیگر سالی یک هزار و هشتصد تومان است که با قسط ماهیانه در یافت خواهند داشت
- ج) در موقع عزیمت بایران بهر يك از معلمین مذکور مبلغ سیصد تومان بعنوان خرج سفر داده میشود هنگام ختم قرار داد همچنانچه کنتراست مشارالیه نمجذب نگردد و نخواهند بالمان مراجعت کنند بهر يك عادل مبلغ مزبور برای معاودت پرداخت خواهد شد
- د) مستخدمین مذکور سالی یکماه در تابستان حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت می توانند با اجازه وزارت معارف پس از چند سال یکمرتبه از مجموع مرخصی های خود فقط در موقع تعطیل تابستان استفاده نمایند
- ه) وزارت معارف اختیار دارد سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را بر طبق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرار داد آنها را امضاء نماید
- این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هشتم فروردین یک هزار و سیصد و هفت شمس بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا